

Mesto Námestovo

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO na roky 2010 – 2015

Február 2010

O B S A H

I. KAPITOLA - ÚVODNÁ ČASŤ

1. PREDHOVOR
2. MESTO NÁMESTOVO
3. RIEŠENIE PROBLÉMOV V SOCIÁLNEJ OBLASTI
4. KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE – ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA
5. PRÁVNÝ RÁMEC PRE TVORBU KOMUNITNÉHO PLÁNU
6. VÝCHODISKÁ A PROCES TVORBY KOMUNITNÉHO PLÁNU
7. CIEĽOVÉ SKUPINY V KOMUNITNOM PLÁNE
8. HLAVNÉ ZÁMERY KOMUNITNÉHO PLÁNU

II. KAPITOLA - ANALYTICKÁ ČASŤ

1. ZÁKLADNÁ SOCIO - DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA V OKRESE NÁMESTOVO
A V MESTE NÁMESTOVO
2. ANALÝZA POŽIADAVIEK OBČANOV MESTA NA ĎALŠÍ ROZVOJ SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V NÁMESTOVE
3. SWOT ANALÝZA MESTA NÁMESTOVO
4. POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A OSTATNÝCH
SLUŽIEB V SOCIÁLNEJ OBLASTI - OKRES NÁMESTOVO A MESTO
NÁMESTOVO

III. KAPITOLA - INTERPRETAČNÁ ČASŤ

IV. KAPITOLA - VIZIA, CIELE A CIEĽOVÉ ZAMERANIE NÁSTROJOV V ROZVOJI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

- 4.1 VÍZIA
- 4.2 CIEĽOVÉ ZAMERANIE NÁSTROJOV

V. KAPITOLA - ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE A SPÔSOB VYHODNOCOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

- 5.1 AKČNÝ PLÁN
- 5.2 VYHODNOCOVANIE KOMUNITNÉHO PLÁNU
- 5.3 MONITOROVANIE A AKTUALIZÁCIA

ZÁVER

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Predhovor

Vážení spoluobčania.

Čas sa naplnil a som veľmi rád, že sme prešli od slov k činom. Predstavujem Vám strategický dokument mesta v oblasti rozvoja sociálnych služieb pod názvom „Komunitný plán sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 - 2015“, ktorý obsahuje súhrnné informácie o existujúcich sociálnych službách, ale pojednáva najmä o potrebe ich ďalšieho rozvoja na území mesta.

Tento dokument spracovala Komisia pre prípravu Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 - 2015 pozostávajúca zo zástupcov rôznych pracovných, odborných a spoločenských oblastí, ktorá v záujme spoločného dobra spojila svoje sily, vedomosti a znalosti na jeho príprave.

V nasledujúcich rokoch chceme postupne naplňovať stanovené priority a tak prispieť k skvalitneniu života každého jedného z nás. Vedomie, že každý kto potrebuje pomoc a túto pomoc aj dostane, je zadosťučinením a odmenou za vynaloženú námahu.

Som si vedomý toho, že dokument je síce na svete, ale sme na začiatku náročnej cesty k jeho naplneniu a realizácii. Verím, že aj vďaka Komunitnému plánu budeme schopní efektívnejšie a adresnejšie využívať finančné prostriedky z rozpočtu mesta a ďalších finančných zdrojov.

Záverom ďakujem autorskému kolektívu, ktorý sa aktívne zúčastňoval na príprave komunitného plánu a ďakujem aj Vám občania, ktorí ste sa najmä prostredníctvom dotazníkov zapojili do jeho prípravy.

Ing. Ján K a d e r a
primátor

I. KAPITOLA

Úvodná časť

1.1 Mesto Námestovo

Mesto Námestovo sa rozprestiera na severe Slovenska, neďaleko hraníc s Poľskou republikou. Správne je začlenené do Žilinského samosprávneho kraja.

Katastrálne územie Námestova hraničí s katastrálnymi územiaми Trstenej a okolitých obcí a zasahuje do niekoľkých celkov: západnú a severozápadnú časť predstavuje Podbeskydská vrchovina, severnú a východnú časť Oravská kotlina, južnú časť Oravská Magura. Námestovské Pílsko spadá do Oravských Beskýd.

K 31.12.2008 malo Námestovo 7980 obyvateľov, v posledných desiatich rokoch bol priemerný počet obyvateľov 8019.

Od roku 1996 je Námestovo okresným mestom a sídlom všetkých okresných inštitúcií. Mesto Námestovo disponuje širokou občianskou vybavenosťou a službami.

Život v Námestove výrazne ovplyvnila výstavba Oravskej priehrady, dokončenej v roku 1953. Koncom 70 – tých rokov nastal rozmach Námestova – výraznejšie sa začal rozvíjať priemysel a následne bytová výstavba, ktorá vyústila do súčasnej podoby mesta.

V meste, ktoré je často nazývané aj mestom mladých, sa nachádza sedem stredných škôl, Gymnázium Antona Bernoláka , Hotelová akadémia , Obchodná akadémia , Združená stredná škola , Súkromná stredná škola podnikania EDUCO NO , Stredné odborné učilište

NÁVRH

strojárské , Súkromné stredné odborné učilište EDUCO NO. Sú tu tri základné školy, špeciálna škola a tri umelecké základné školy.

Po roku 1990 nastal aj rozvoj malého a stredného podnikania. Výhodné podmienky a lokalita priťahli do mesta mnohých nových investorov a tým sa vytvoril aj priaznivý predpoklad pre rast pracovných príležitostí a zvýšenie počtu zamestnaných obyvateľov Námestova.

1.2 Riešenie problémov v sociálnej oblasti

Súčasný stav z hľadiska poskytovania sociálnych služieb v Námestovo nemožno považovať za vyhovujúci a čiastočne to súvisí s celkovou situáciou rozvoja celého regiónu Oravy. Po roku 1960 došlo k zmenám v územnosprávnom členení Oravy a celá verejná správa bola centralizovaná do jedného okresu v Dolnom Kubíne. Prijímané rozhodnutia neboli vždy v súlade s mikroregionálnymi potrebami v regióne Orava a potrebami občanov terajšieho okresu a mesta Námestovo. Hoci v rokoch 1960-1990 bolo v duchu doby excentricky a azylovo vybudovaných niekoľko zariadení sociálnych služieb (napríklad Zubrohlava, Zákamenné, Novoť), žiadne z nich však nebolo lokalizované na území mesta Námestovo. Ani spoločenské zmeny po roku 1990 nepriniesli zásadný obrat v tomto smere. Nedošlo k výstavbe žiadnych nových zariadení sociálnych služieb, ukončili sa len rozostavané objekty (Oravská Lesná). Tento stav bol čiastočne zapríčinený vtedajšími kompetenciami, ktoré vyplývali z platnej legislatívy (budovanie zariadení sociálnych služieb bolo v pôsobnosti štátnej správy).

K zásadnejším zmenám, ktoré výraznejšie ovplyvnili postoje ľudí pri realizácii sociálnej politiky na úrovni samosprávy, došlo od roku 2002, keď zo štátnej správy na miestnu samosprávu boli prenesené kompetencie a pôsobnosti (zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky). Samospráva v súčasnosti vykonáva v oblasti sociálnej politiky množstvo kompetencií ako svoje originálne, ale aj v režime preneseného výkonu štátnej správy v zmysle zákona o sociálnych službách a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Mesto poskytuje relevantné služby prostredníctvom Správneho oddelenia mestského úradu, v súlade s platnou legislatívou v sociálnej oblasti a v zmysle vlastných predpisov (VZN č. 1/2009 o opatrovateľskej službe schváleným Mestským zastupiteľstvom v Námestove s účinnosťou od 1. 6. 2009).

V súčasnosti mesto v rámci sociálnych služieb poskytuje predovšetkým opatrovateľskú službu. K 31.12.2008 zabezpečovalo opatrovateľskú službu 24 odkázaným osobám – občanom odkázaným na pomoc druhej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách prostredníctvom 13 opatrovateliek. Deväť opatrovateliek z uvedeného počtu pracovalo na 7,5 hodinový denný úväzok a štyri na skrátenej úväzok. Opatrovateľská služba sa zabezpečuje v prirodzenom rodinnom prostredí opatrovaných.

V snahe vyjsť v ústrety predovšetkým seniorom sa uvažovalo so zriadením samostatnej vývarovne. Žiaľ, vzhľadom na počet odobratých jedál jeho zriadenie bolo ekonomicky nevýhodné a preto sa seniorom poskytla možnosť stravovania formou donášky obedov z vývarovni v meste.

V súčasnosti mesto neeviduje požiadavku na poskytovanie prepravnej služby. V prípade vzniku požiadaviek na prepravu je však mesto pripravené túto službu zriadiť.

Podobný charakter a dopady sú aj v ďalších požiadavkách na ostatné sociálne služby.

Za pozitívum možno považovať vybudovanie útulku v roku 2001 pre sociálne neprispôsobivých občanov – bezdomovcov. Vybudovanie tohto zariadenia spolufinancovalo mesto a prevádzku v plnom rozsahu zabezpečuje z vlastných zdrojov.

Úmysel mesta riešiť vážne sociálne problémy nie vždy sa stretáva s pochopením a porozumením občanov mesta (napr. v roku 2000 bola neochota verejnosti prijať výstavbu hospicu).

Mesto operatívne reaguje aj na každodenné potreby a požiadavky svojich občanov, ktorí sa ocitli v ťažko riešiteľnej finančnej situácii. Od roku 2004, v zmysle platnej legislatívy, poskytlo finančnú pomoc sociálne pôžičky spolu vo výške 76 tisíc korún na základné vybavenie domácností. V roku 2009 na jednorázovú dávku v hmotnej núdzi zo svojho rozpočtu vyčlenilo sumu 2000 € (na rôzne účely, napr. ošatenie detí a vybavenie školskými potrebami).

Ak príjemcovia dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi nevyužívajú alebo nie sú schopní využívať tieto dávky účelne, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže ustanoviť mesto za osobitného príjemcu. V roku 2009 bol takto Mestský úrad v Námestove osobitným príjemcom rodinných prídavkov siedmym záškolákom v siedmich rodinách.

Sociálne služby mesto poskytuje len do výšky finančných prostriedkov, schválených z rozpočtu mesta na príslušný kalendárny rok. V roku 2008 bolo na sociálnu oblasť určených 2 517 tisíc korún (83 549 eur).

V rámci svojich personálnych možností mesto poskytuje služby sociálneho poradenstva a plní úlohy na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Námestovo č.8/2006 o príspevku na úpravu rodinných pomerov).

Riešenie sociálnych problémov v meste si nemožno predstaviť bez neziskového sektora a práce dobrovoľníkov. Neziskový sektor tvoria počtom menšie, ale aj väčšie zoskupenia s lokálnym významom. Rozsah poskytovaných služieb prostredníctvom dobrovoľníkov je

NÁVRH

pomerne široký. Zameriavajú sa na všetky úseky sociálnej práce, dôraz však kladú na opatrovateľskú službu. V meste by sa žiadalo viac svojpomocnej práce, tá je však podobne ako v ostatných regiónoch Slovenska len vo svojich začiatkoch.

Neštátne subjekty v sociálnej oblasti sú dôležité vzhľadom na ich nezastupiteľnú funkciu - dopĺňajú funkciu štátu a samosprávy. Ako poskytovatelia služieb majú povinnosť registrácie, čím sa zaručuje odbornosť a kvalita poskytovaných služieb.

1.3 Komunitné plánovanie – základná charakteristika

Metóda komunitného plánovania - v porovnaní s inými metódami, ktorými sa plánujú žiaduce zmeny – je pre proces tvorby koncepcie rozvoja sociálnych služieb najvhodnejšou. Posilňuje totiž princípy zastupiteľskej demokracie a zapája do snaženia všetkých tých, ktorých sa daná oblasť dotýka. Dôležitými nástrojmi sú dialóg a vyjednávanie, pričom dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov. V konkrétnom procese komunitného plánovania sociálnych služieb ide na jednej strane o zisťovanie potrieb a zdrojov a na strane druhej hľadanie najlepších riešení pre ďalší rozvoj sociálnych služieb. Prostredníctvom metódy komunitného plánovania sú plánované sociálne služby tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov.

Cieľom komunitného plánovania je predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín na určitom území, snaha opäť začleniť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji, podporovať ich snahu o riešenie situácie vlastnými silami, posilňovať súdržnosť všetkých obyvateľov mesta.

Popri partnerstve a dialógu charakteristickými znakmi komunitného plánovania sú: zapojenie celej komunity do plánovaných procesov, hľadanie nových kreatívnych postupov, informovanosť, medializácia a napokon spolupráca a koordinácia.

1.4 Právny rámec pre tvorbu Komunitného plánu

Základné charakteristiky komunitného plánovania sa v plnom rozsahu využili aj pri príprave Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 – 2015 (ďalej len Komunitný plán). Je to teda programový dokument pre celú komunitu mesta a dotýka sa všetkých jeho účastníkov. Nemožno ho chápať ako materiál jednej inštitúcie. Samotnú potrebu prípravy tohto dokumentu priniesla prax v neustále sa meniacej spoločenskej situácii, k čomu v ostatných rokoch v sociálnej oblasti napomohol rozsiahly prenos kompetencií zo štátu na samosprávu.

Tvorbu tohto dokumentu si vyžiadali aj legislatívne zmeny v sociálnej oblasti, priniesli pre samosprávu nové kompetencie a určili nové konkrétne povinnosti. V zmysle ustanovenia § 83 ods. 2 zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Podľa zákona o sociálnych službách Komunitný plán vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na národnej a regionálnej úrovni.

Samotný zákon o sociálnych službách sa orientuje na jednotlivca, rodinu a komunitu fyzických osôb, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. Zaručuje fyzickej osobe práva na poskytnutie sociálnej služby, alebo zabezpečenie jej poskytnutia a tiež právo výberu poskytovateľa. Stanovuje podmienku zápisu poskytovateľov sociálnych služieb do registra, definuje štandardy kvality sociálnych služieb a povinnosť poskytovateľa vypracovať individuálne rozvojové plány klientov. Stanovuje nové druhy sociálnych služieb a zariadení. Upravuje financovanie verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Podľa ustanovenia § 80 zákona o sociálnych službách obec poskytuje alebo zabezpečuje:

- základné sociálne poradenstvo,
- sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadení (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum),
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,
- sociálnu službu v zariadení (pre seniorov, opatrovateľskej služby, denný stacionár),
- opatrovateľskú službu,
- prepravnú službu,
- odľahčovaciu službu.

Obec ďalej môže poskytovať alebo zabezpečovať:

- podpornú sociálnu službu v zariadení (denné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny),
- sprostredkovanie tlmočnickej služby,
- sprostredkovanie osobnej asistencie,
- sprievodcovskú a predčitateľskú službu,
- požičiavanie pomôcok,
- monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci,

NÁVRH

- krízovú pomoc poskytovanú prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov ako samostatnú odbornú činnosť,
- terénnu sociálnu službu prostredníctvom terénnych programov.

V systéme sociálnych služieb sú zapojené tri typy aktérov/účastníkov:

1. občan (klient),
2. poskytovatelia sociálnych služieb (inštitúcie, subjekty),
3. riadiace orgány (orgány samosprávy a štátnej správy).

Sociálne služby podľa zákona o sociálnych službách môžu byť poskytované verejnými a neverejnými poskytovateľmi. K verejným poskytovateľom sociálnych služieb patrí aj mesto Námestovo.

1.5 Východiská a proces tvorby Komunitného plánu

V zmysle zákona o sociálnych službách mesto Námestovo pristúpilo k príprave Komunitného plánu už v roku 2009. Do prípravy tohto strednodobého strategického dokumentu bola zainteresovaná odborná a laická verejnosť, pretože ide o blaho nielen jednotlivcov, ale celej komunity, žijúcej a pôsobiacej na území mesta Námestovo. Nejde pritom len o naplnenie si vyššie uvedenej zákonnej povinnosti, ale predovšetkým o to, aby sa vytvorili optimálne podmienky na celkové zlepšenie poskytovaných sociálnych služieb a ich plánovanie do budúcnosti tak, aby zohľadňovali potreby všetkých relevantných sociálnych skupín v meste.

Tieto skutočnosti boli východiskom aj pre zámery spracovateľov tohto dokumentu a ostatných, ktorí na jeho príprave participovali. Základným cieľom bolo:

- vytvoriť podmienky pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj mesta.

Komunitný plán je otvorený dokument. Jeho zmyslom a poslaním je náčrt riešenia základných otázok fungovania sociálnych služieb a zainteresovať do tohto procesu všetky relevantné subjekty. Dobre fungujúce sociálne služby môžu totiž prispieť k celkovému zlepšeniu sociálnej siete a predísť tak riziku ohrozenia sociálneho vylúčenia jednotlivcov, či celých skupín obyvateľov mesta. Osobitne v ostatnom čase sme svedkami vzniku mnohých, pre človeka zložitých a neriešiteľných situácií a poslednou inštanciou môže byť práve pomoc

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

zo strany samosprávy. V takýchto prípadoch je právo občana na riešenie svojej zložitej životnej situácie umocnené ďalšou legislatívou – v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obyvateľia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane ich osoby a pomoci v čase núdze.

Okrem tejto základnej legislatívy nadväzuje Komunitný plán na základné strategické dokumenty na národnej a regionálnej úrovni (Národné priority rozvoja sociálnych služieb pod gesciou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) a na ďalšiu platnú legislatívu v sociálnej oblasti.

Na lokálnej úrovni Komunitný plán je vypracovaný v súlade s Územným plánom mesta Námestovo a nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Námestovo na obdobie 2007 – 2013. Na rozdiel od týchto dokumentov však obsiahlejšie analyzuje a mapuje súčasnú sociálnu situáciu v meste a plánuje rozvoj sociálnych služieb tak, aby požiadavky obyvateľov na sociálne služby boli čo najviac uspokojené a neustále pociťovali solidaritu komunity. Zotrvanie občanov vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí aj v ich zložitých životných situáciách bude cieľom snaženia všetkých, na ktorých leží zodpovednosť v sociálnej oblasti. Pre mesto Námestovo je výzvou premietnuť princípy komunitného plánovania do každodenného života a to od plánovania, realizáciu až po vyhodnocovane opatrení, zameraných na jednotlivé cieľové skupiny.

Zámerom mesta Námestovo je citlivo pristupovať k potrebám jednotlivých občanov, skupín a aj poskytovateľov sociálnych služieb.

Komunitný plán je obsahovo rozdelený na tieto tri časti:

1. analytická
2. interpretačná
3. návrhová

1.6 Organizácia prípravy Komunitného plánu

Vo finálnej etape spracovania dokumentu, na základe Uznesenia mestského zastupiteľstva č. 4 zo dňa 28. 1. 2010 bola do procesu tvorby zapojená Komisia pre prípravu Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 - 2015 v nasledovnom zložení:

A. Objednávateľa sociálnych služieb:

- Mesto Námestovo: Ing. Milan Rentka, prednosta MsÚ
MUDr. Štefan Blahut, predseda sociálno-zdravotnej komisie

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

B. Poskytovatelia sociálnych služieb:

- Mesto Námestovo: JUDr. Mária Vranová, vedúca správneho oddelenia
Ing. Etela Sečová, samostatný referent
- SKCH : Ing. Anton Bejdák

C. Prijímatelia sociálnych služieb:

- Jednota dôchodcov : Mgr. Mária Adamčíková
- Katolícki seniori: Gabriela Zákopčanová

Odborná pomoc a poradenstvo:

- Občianske združenie Lokálne partnerstvo sociálnej inklúzie Orava so sídlom v Dolnom Kubíne

Náplňou práce tejto komisie bola najmä:

- analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov mesta na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín
- analýza sociologických údajov a demografických údajov mesta
- návrh vízie, cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja sociálnych služieb mesta, ktoré zohľadňujú miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných vo väzbe na národné priority rozvoja sociálnych služieb
- návrh časového plánu realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia personálnych, finančných, prevádzkových a organizačných podmienok na ich realizáciu
- návrh spôsobu vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb.

Dôležitou súčasťou práce komisie bolo určiť rozhodujúce cieľové skupiny, ktorým bude Komunitný plán venovať rozhodujúcu pozornosť. Po dôkladnej analýze jestvujúcich údajov a na základe dlhoročnej praxe z výkonu samosprávnych činností boli stanovené tieto cieľové skupiny:

- seniori
- občania so špeciálnymi potrebami (občania so zdravotným postihnutím, občania s nepriaznivým zdravotným stavom)
- rodiny s deťmi
- občania vyžadujúci si osobitnú pomoc (nezamestnaní, ľudia bez domova, s rôznymi závislosťami, obeť násilia a ďalší).

Rozhodujúcim cieľovým skupinám bola prispôsobená aj konštrukcia dotazníkov a ankety, demografických, sociálno - ekonomických a ďalších údajov.

NÁVRH

1.7 Riešenie sociálnych problémov v cieľových skupinách

Uviedli sme, že vo finálnej časti tvorby Komunitného plánu sa vyšpecifikovali skupiny a jednotlivci, ktorí si v danej komunite vyžadujú mimoriadnu pozornosť z hľadiska ich celkového sociálneho ohrozenia. Správnosť špecifikácie týchto cieľových skupín potvrdili aj zistenia v sociálno-demografickej analýze, ale predovšetkým v analýze požiadaviek občanov mesta na ďalší rozvoj sociálnych služieb v Námestove.

Cieľová skupina seniori

Služby určené cieľovej skupine seniorov sa poskytujú občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a vyšší a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, pretože túto podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (napríklad s pomocou rodiny). Zloženie tejto cieľovej skupiny napriek uvedenej charakteristike je veľmi rôznorodé a závislé na individuálnom zdravotnom stave, sociálnych kontaktoch, vitalite a životnom postoji každého jedinca. Všeobecne však možno charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku,
- nárast miery chorobnosti (zvýšený výskyt viacerých chronických ochorení a ich ďalší nárast s pribúdajúcim vekom) a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny (strata dôchodku partnera ako druhého zdroja príjmov, problémy s nadmerným bytom a jeho platením, problém u mužov so starostlivosťou o domácnosť a pod.)
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu v porovnaní k pomeru s ostatnými kategóriami populácie komunity (predproduktívnej a produktívnej), ako aj celkovému nominálnemu rastu jej príslušníkov. Táto skutočnosť sa v ďalšom vývojovom období prejaví zvýšenou potrebou sociálnych služieb v komunite mesta. K súčasným seniorom mesta je potrebné priradiť aj tých, ktorí museli komunitu opustiť kvôli nedostatočným kapacitám sociálnych služieb a ktorí v súčasnosti žijú mimo svojho pôvodného prirodzeného prostredia v meste.

Mesto Námestovo je v súčasnosti poskytovateľom opatrovateľských služieb, ktoré predstavujú nosnú a zatiaľ jedinú formu terénnych sociálnych služieb pre kategóriu seniorov v komunite mesta, ale aj pre kategóriu dospelých v ekonomicky aktívnom veku (avšak

NÁVRH

ekonomicky neaktívnych z dôvodu zdravotného stavu alebo postihnutia). Poskytujú sa v prirodzenom sociálnom prostredí - v domácnosti klienta.

Z hľadiska dostupnosti je opatrovateľská služba poskytnutá všetkým klientom, ktorí o ňu požiadajú a spĺňajú zákonné podmienky na jej poskytovanie. Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu, poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Navyše je časovo nedostatočný a to vzhľadom k širším sociálnym potrebám opatrovaných klientov. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby (trvanie do 24 hodín a 7 dní v týždni) sa zatiaľ neposkytuje. Pritom narastá počet občanov, ktorí by potrebovali opatrovateľské služby, ale vo väčšom rozsahu a sortimente. Boli by tu zahrnuté zdravotno-ošetrovateľské služby, sociálne kontakty a najmä možnosť dostávať opatrovateľskú službu v priebehu celého dňa a vrátane víkendov, v komplexnejšej štruktúre, než sa poskytuje v súčasnosti. Súčasný stav však dovoľuje opatrovateľskú službu poskytovať výlučne v časovom rozsahu maximálne 8 hodín počas dňa.

V dôsledku zhoršujúceho sa zdravotného stavu klientov dochádza aj k potrebe zabezpečiť komplexnú 24 hodinovú starostlivosť. Súčasné požiadavky na zabezpečenie pobytovej celoročnej starostlivosti seniorom odkázaným na celodennú opateru sú zabezpečované výlučne v zariadeniach mimo mesta, dokonca aj mimo región Oravy. Čím sa odlučuje senior od pôvodnej rodiny a záver života trávi v „neznámom prostredí“.

Činnosť v oblasti starostlivosti o seniorov bude preto potrebné zamerať hlavne na:

- rozvoj terénnych sociálnych služieb – nielen opatrovateľských, orientovaných tak, aby seniori mohli byť čo najdlhšie vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí,
- vybudovanie pobytového zariadenia pre seniorov – eliminovať tak súčasnú početnú nedostatočnosť kapacít (čakatelia z Námestova v poradovníku zariadení mimo komunitu mesta), na všetky druhy pobytu: denného, dočasného aj trvalého v prípadoch, keď nie je možné trvale alebo dočasne riešiť sociálnu situáciu seniora v jeho prirodzenom prostredí domácnosti (aj vzhľadom na nárast populačných chorôb),
- aktivizáciu – čo najdlhšie zachovanie fyzickej mobility vitálnych a psychických funkcií, ako aj spoločenské kontakty a aktivity každého jedinca na takej úrovni, ktorá umožní relatívne samostatný a aktívny život vo vzťahu k sebe a svojmu okoliu v komunite,
- absentuje pomoc pri uľahčení života v starobe – ponuka doplnkových služieb (práčovňa, donáška obeda, zapožičiavanie kompenzačných pomôcok a ďal.) a tiež právna ochrana seniorov.

NÁVRH

Cieľová skupina občanov so zdravotným postihnutím

Je ďalšou rozsiahlou sociálnou skupinou občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, buď vrodeného alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy. Z hľadiska charakteru postihnutia sa občania so zdravotným postihnutím rozdeľujú do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia,
- zmyslové postihnutia (zraku, sluchu a reči),
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter chronických tzv. civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórií má rozdielne dopady a sociálne následky a tým aj rôznosť špecifických potrieb a foriem pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Tvorí preto významnú skupinu užívateľov sociálnych služieb. Ide o sociálnu skupinu, ktorej možno podľa zákona o sociálnych službách poskytnúť viac druhov a foriem pomoci.

Z hľadiska početnosti je stav tejto cieľovej skupiny relatívne stabilizovaný. Výnimku tvorí nárast chronických civilizačných chorôb a postihnutí.

Práca s touto cieľovou skupinou by sa mala zamerať hlavne na:

- sociálnu rehabilitáciu – aktivizácia ostávajúceho potenciálu a jeho využitie vo vlastný prospech, ale aj v prospech komunity. Väčšina občanov so zdravotným postihnutím, zvlášť v strednej produktívnej vekovej kategórii, stále disponuje rôznou mierou a úrovňou pracovnej sily, ktorú by mohli pri splnení špecifických podmienok uplatniť aj na trhu práce. Využitie a rozvoj ostávajúcich možností a ich orientácia smerom k čo najväčšej možnej miere samostatnosti by mala byť jednou z prioritných úloh mesta - tomuto by sa mali prispôbiť aj sociálne služby,
- pre podporu rodiny so zdravotne postihnutým členom a uľahčenie zabezpečenia starostlivosti o zdravotne postihnutého, najmä rodinného príslušníka, chýba v meste odľahčovacia služba, v rámci pomoci pri odkázanosti na individuálnu prepravu mesto nedisponuje prepravnou službou
- integráciu – do života komunity, do jej štruktúr a procesov, eliminácia sociálneho vylúčenia tejto cieľovej sociálnej skupiny. To znamená pozitívne prijatie a akceptácia majoritnou populáciou komunity a vytvorenie špecifických podmienok pre možnosť najväčšej možnej miery samostatnosti.

Cieľová skupina rodiny a matky s deťmi

V oblasti starostlivosti a poskytovania služieb pre túto cieľovú skupinu možno vymedziť nasledovné kategórie:

NÁVRH

- matky s maloletými deťmi, ktoré sú osamelé (rozvedené, slobodné),
- viacdtné rodiny a mladé rodiny,
- neúplné rodiny,
- matky a ženy, ktoré sú obeťami domáceho násillia.

Z hľadiska početnosti je stav tejto sociálnej skupiny a jej dlhodobý vývoj v sledovanom období v percentuálnom pomere k ostatným v populácii komunity relatívne stabilizovaný. Možno predpokladať, že sa dokonca očakáva udržanie prírastku počtu detí na celkovom počte obyvateľov komunity mesta. Ide o sociálnu kategóriu, ktorej potreby sú vo vzťahu k poskytovaniu sociálnych služieb upravené minimálne. V zákone o sociálnych službách sú vymedzené viaceré druhy a formy, akými sú napríklad zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové centrum pre deti a rodinu a domovy pre osamelých rodičov. Svojím určením patria do oblasti sociálnej intervencie komunity. Charakterom dočasnej intervencie a to počas trvania krízovej situácie. Poslaním je zabezpečiť základné životné potreby s dôrazom na prechodné ubytovanie. Časť problematiky je upravená v zákone č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine.

Táto cieľová skupina potrebuje využívať a rozvíjať sociálne služby, ktoré sú zamerané, hlavne na:

- sociálne poradenstvo a prevenciu,
- ekonomickú oblasť, do ktorej je potrebné smerovať podporu komunity, ciele a realizačné nástroje so zámerom podporiť najmä rodiny s nezaopatrenými deťmi tak, aby boli schopné sami riešiť svoju nepriaznivú sociálnu situáciu. Za týmto účelom v maximálnej miere využiť sociálne služby terénneho typu.

Cieľová skupina občanov vyžadujúcich si osobitnú pomoc

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu cieľovú sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. Táto cieľová sociálna skupina pozostáva z niekoľkých základných skupín (prípadne ich kombinácií).

Sociálne problémy týchto skupín sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb v dôsledku ich sociálnej situácie, v ktorej sa ocitli z rôznych (subjektívnych aj objektívnych) príčin a ktorá spôsobuje ich sociálne vylúčenie.

Spoločenské problémy niektorých týchto skupín sú podmienené odlišným spôsobom života a životným štýlom, ktorého prejavy sú veľakrát v protiklade so životným štýlom

NÁVRH

majoritnej populácie komunity a v rozpore s jej verejnou mienkou, v niektorých prípadoch aj v rozpore so zákonom. K tejto cieľovej sociálnej skupine sa zaraďujú:

- občania bez prístrešia (bezdomovci),
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaní občania,
- občania spoločensky neprispôsobiví (občania so sociálne patologickým správaním),
- závislí občania (látkové a nelátkové závislosti).
- mladí po ukončení ústavnej starostlivosti.

Riešenie problémov tejto sociálnej skupiny umožňujú okrem zákona o sociálnych službách ďalšie právne predpisy (zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov, zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a absencii relevantných údajov je možný len kvalifikovaný odhad ich počtu. Na území mesta Námestovo je približne 7 bezdomovcov a približne **2-3** občanov vracajúcich sa z výkonu trestu a výkonu väzby.

Ďalší vývoj tejto cieľovej sociálnej skupiny ako celku nie je možné odhadnúť, nakoľko jednotlivé skupiny majú celkom odlišné a inými faktormi podmienené možnosti početnosti svojho výskytu v komunite mesta.

Pre túto cieľovú skupinu je dôležité vytvoriť podmienky k svojpomoci, aktivizácii a mobilizácii vlastnej snahy dosiahnuť pozitívne zmeny v sociálnej situácii, koordinácii subjektov v komunite mesta, zainteresovaných na riešení problémov. Pomoc poskytnúť najmä v oblasti prechodného a budúceho bývania, pracovnej a sociálnej rehabilitácie.

1.8 Hlavné zámery Komunitného plánu

Vyššie sme uviedli, že Komunitný plán sa sústreďuje na riešenie problémov v strednodobom časovom horizonte. Tento dokument je zároveň stratégiou, prostredníctvom ktorej chceme dosiahnuť stanovené ciele. Samotná stratégia musí akceptovať možnosti, ktorými disponuje mesto Námestovo. Na druhej strane je tu vplyv vonkajších faktorov, ktoré limitujú reálne dispozície samosprávy (materiálne, personálne, finančné a ďalšie). Je to priestor, v ktorom sa stretávajú príležitosti, šance, ale aj riziká.

Z predchádzajúceho vyplýva nasledovné základné smerovanie pre zainteresované subjekty v sociálnych službách:

- vzhľadom na transformačné zmeny v spoločnosti rozhodujúcu úlohu pri riešení vlastnej sociálnej situácie má občan a jeho najbližšie rodinné prostredie,

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

- úloha samosprávy spočíva nielen v samotnom poskytovaní sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy, ale predovšetkým vo vytváraní podmienok pre fungovanie takej siete sociálnych služieb, ktorá bude založená na reálnom dopyte a uspokojení potrieb občanov.

Stratégia a jej úspech bude limitovaná finančnými možnosťami mesta Námestovo a závislá aj od vzájomnej kooperácie verejného, súkromného a mimovládneho sektora. Orientácia sociálnych služieb sa preto bude uberať dvoma smermi:

- dôraz na kvantitatívnu stránku – pôjde o rozšírenie sociálnych služieb, ich dobudovanie a modernizáciu tak, aby sa orientovali na potreby konkrétneho klienta,
- dôraz na kvalitatívnu stránku, tu pôjde o efektívne riadenie sociálnych služieb, kontrolu ich kvality, spoluprácu medzi zainteresovanými subjektmi pôsobiacimi v sociálnej oblasti a v neposlednom rade aj o zmenu myslenia a postoja ľudí, ktorí v tomto zložitom procese sú zainteresovaní.

Sociálna oblasť je nesmierne zložitým fenoménom, ktorú nemožno ani v tomto strategickom dokumente analyzovať podrobne, detailne a už vonkoncom nie vytýčiť hoci aj v strednodobom horizonte príliš konkrétne ciele. Preto je zmyslom náčrtu stratégie rozvoja sociálnych služieb v Námestove na jednej strane zlepšenie ponuky sociálnych služieb a na strane druhej ich efektívne manažovanie. Samospráva k tomuto smerovaniu bude vytvárať základné podmienky k tomu, aby v meste fungovali kvalitné a dostupné služby pre občanov, aby tieto služby boli flexibilné a s orientáciou na konkrétneho klienta a jeho potreby. Osobitne bude dôležité, aby poskytovanie sociálnych služieb zahrňovalo predovšetkým tie cieľové skupiny, ktorých potreby budú v aktuálnom čase najviac žiadané. Napokon nemožno opomenúť fakt, že sociálne služby majú svoj význam pre klienta len vtedy, ak sú dostupné z hľadiska jeho finančných možností.

Je zrejmé, že je to náročný proces, ktorý vzhľadom na obmedzené možnosti verejného rozpočtu si bude vyžadovať zabezpečiť finančné prostriedky z viacerých zdrojov. V neposlednom rade bude potrebné viac rozšíriť terénne sociálne služby a vhodne a optimálne ich prepojiť s poskytovanými inštitucionálnymi službami.

II. KAPITOLA

Analytická časť

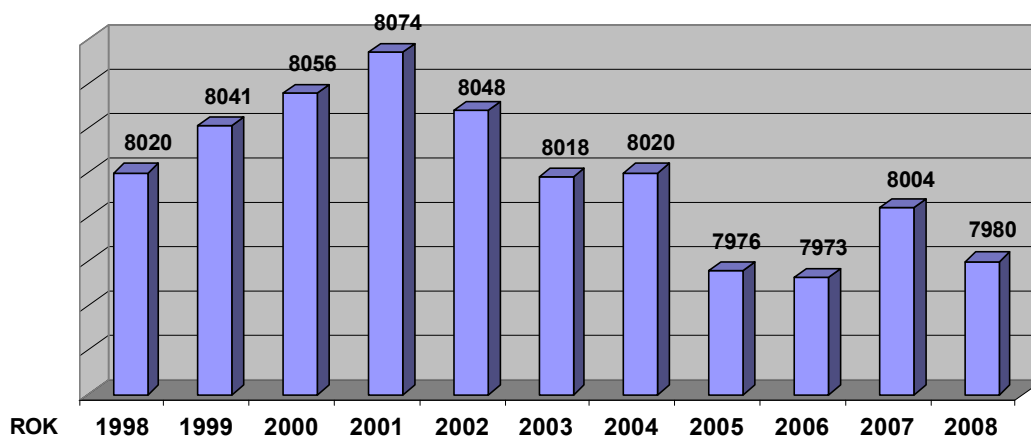
2.1 Základná socio - demografická analýza v okrese Námestovo a v meste Námestovo

1. Prehľad počtu obyvateľov - mesto Námestovo (roky 1998 – 2008, k 31.12.)

Tabuľka č. 1

Počet obyvateľov k 31.12.	ROK										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
POČET	8020	8041	8056	8074	8048	8018	8020	7976	7973	8004	7980

Graf č. 1

V meste Námestovo je k trvalému pobytu v roku 2008 prihlásených 7980 obyvateľov. Uvedená tabuľka a graf ukazuje, že od roku 1998 až do roku 2008 sa počet obyvateľov Námestova udržiaval približne na rovnakej úrovni, priemerný počet obyvateľov za toto obdobie bol 8019. Od roku 2003 má počet obyvateľov mierne klesajúcu tendenciu, čo je spôsobované ich migráciou a občasnými výkyvmi v prírastku a úbytku obyvateľov mesta z prirodzených biologických dôvodov. Na základe dlhodobých trendov demografického vývoja na Slovensku sa dá predpokladať celková stabilita prírastku obyvateľstva, prípadne jeho mierne zníženie, čo však nie je ovplyvnené len počtom živonarodených detí, ale aj inými faktormi. Predpokladá sa postupná zmena vekovej štruktúry obyvateľstva, smerujúca k starnutiu populácie.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

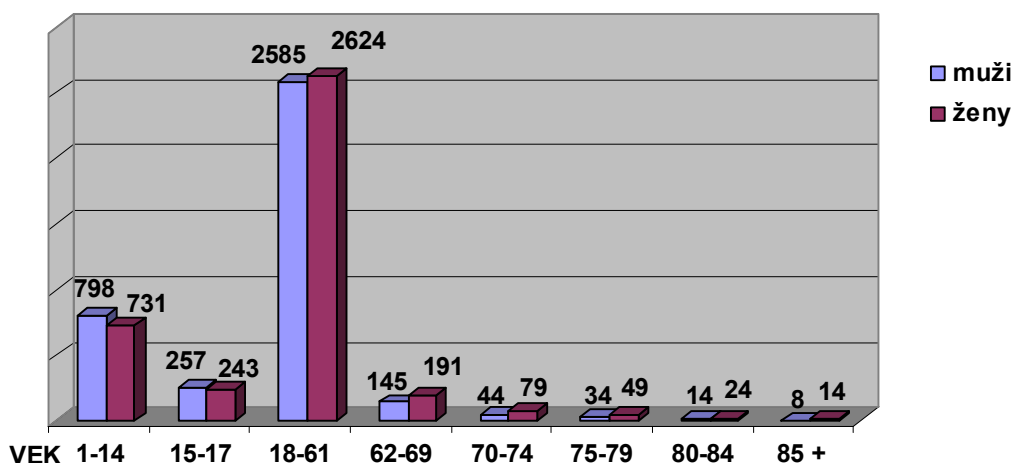
NÁVRH

2. Veková štruktúra obyvateľstva - mesto Námestovo (k 21.12.2008)

Tabuľka č. 2

Veková štruktúra k 21.12.2008	VEK							
	1-14	15-17	18-61	62-69	70-74	75-79	80-84	85 +
MUŽI	798	257	2585	145	44	34	14	8
ŽENY	731	243	2624	191	79	49	24	14

Graf č. 2

V súčasnosti má mesto Námestovo relatívne dobrú skladbu vekovej štruktúry obyvateľstva. Vyrovnané je aj zastúpenie obidvoch pohlaví v dôležitých vekových kategóriách od (01-14, 15-17, 18-61). V ostatných kategóriách sa zvyšuje zastúpenie žien, čo je prirodzeným javom z dôvodu ich priemernej dĺžky života v regióne Oravy a podľa štatistických ukazovateľov aj na Slovensku.

3. Vývoj priemerného veku - mesto Námestovo (1998-2008, k 31.12)

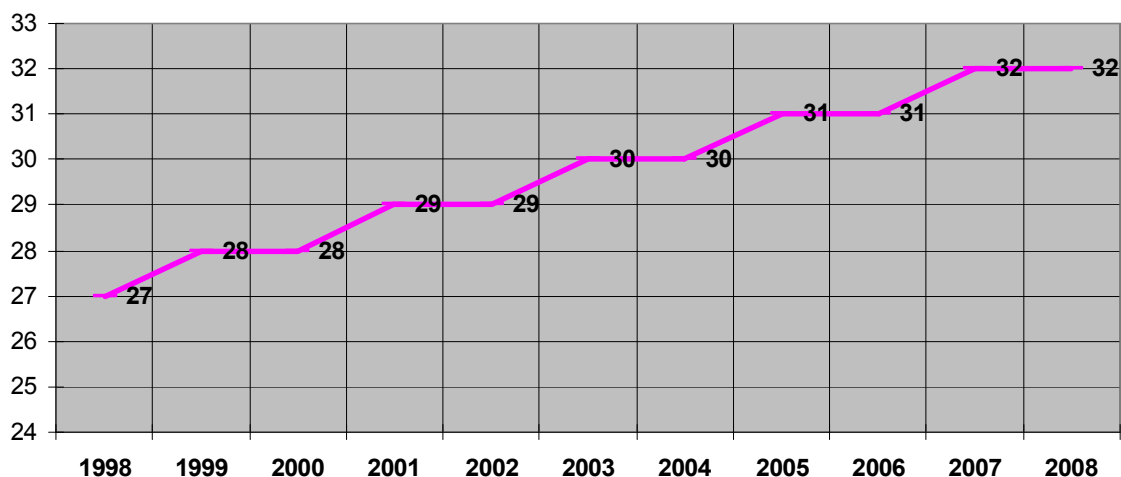
Tabuľka č. 3

Počet obyvateľov k 31.12.	ROK										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
PRIEMERNÝ VEK	27	28	28	29	29	30	30	31	31	32	32

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Graf č. 3

Námestovo bolo v posledných dvoch desiatkach rokov charakterizované ako mesto mladých a mladých rodín. Dokladom potvrdzujúcim túto skutočnosť je dosiahnutý priemerný vek obyvateľov v sledovanom období rokov 1998 až 2008. V tejto jedenásťročnej etape vývoja došlo k zvýšeniu priemerného veku o 5 rokov, čím dochádza k naplňaniu prognózy postupného starnutia populácie. V meste Námestovo je však stupeň narastajúcej krivky tohto procesu mierny, čo potvrdzuje aj jeho grafické znázornenie.

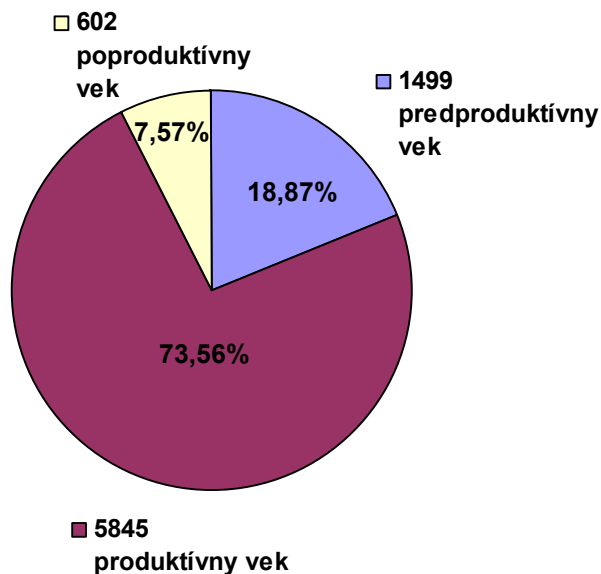
4. Veková štruktúra obyvateľov a prognóza vývoja v meste Námestovo do roku 2025

Tabuľka č. 4

SR, kraj, okres, mesto	Index starnutia	Počet obyvateľov vo veku			Podiel obyvateľov vo veku		
		predproduk.	produk.	poproduk.	predproduk.	produk.	poproduk.
MESTO NÁMESTOVO	40,1	1499	5845	602	18,87	73,56	7,57

Zdroj: ŠÚ SR

Graf č. 4

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva predstavuje 18,87%, čo je takmer na úrovni celoslovenského priemeru (18,9%). Podiel obyvateľov v produktívnom veku (73,56%) je vyšší ako je celoslovenský priemer (62,2%). Podiel obyvateľov najstaršej vekovej skupiny (7,57%) je o mnoho nižší ako je celoslovenský priemer (18,9%).

Veková štruktúra, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilizovaná, má vzhľadom k vyššiemu rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti (predlžovanie veku, zvýšená miera chorobnosti a pod.) významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto vekovej kategórii. Starnutie populácie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť. V najbližších rokoch sa zrýchli proces populačného starnutia, čo je charakteristické pre všetky európske populácie

V horizonte niekoľkých rokov tak nastane situácia, ktorú si v súčasnosti nedokážeme dosť dobre predstaviť. Dovtedy, podľa populačných prognóz, narastie podiel osôb seniorského veku až na jednu štvrtinu z celkovej populácie. Postupne klesá skupina obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku a narastá skupina ľudí v poproduktívnom veku. Výhľadovo sa bude znižovať podiel najmladšieho obyvateľstva vo veku 0-14 rokov.

5. Pohyb obyvateľstva - mesto Námestovo (1998-2008, k 31.12.)

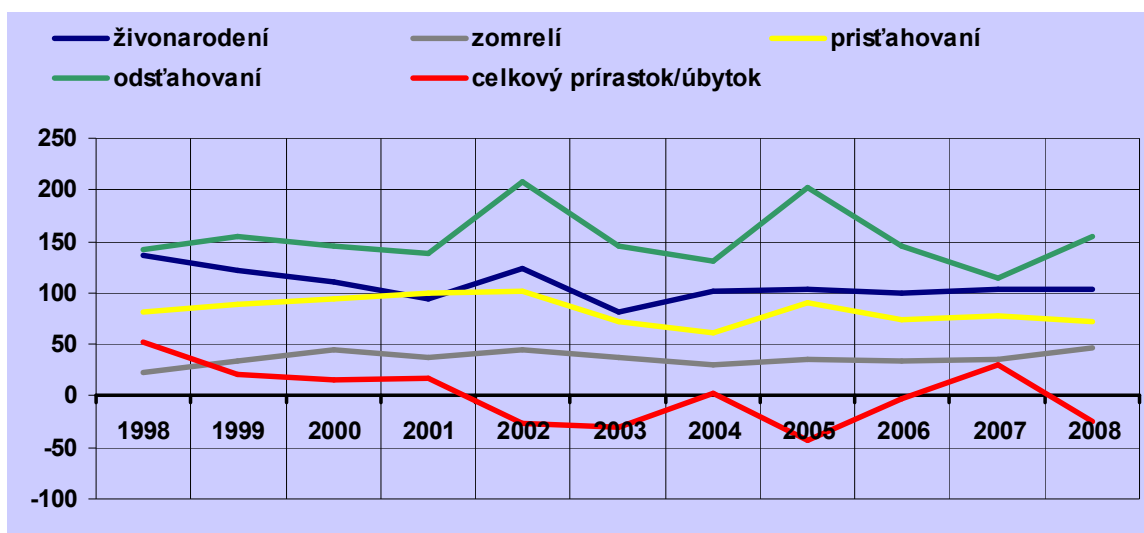
Tabuľka č. 5

Rok	Živo narodení	zomrelí	prirodzený prírastok (-úbytok)	prist'aho vaní	odst'aho vaní	prírastok (-úbytok) sťahovaním	celkový prírastok (-úbytok)	Stav 31.12.	k
1998	136	23	+113	82	142	-60	+53	8020	
1999	121	34	+87	88	154	-66	+21	8041	
2000	111	44	+67	94	146	-52	+15	8056	
2001	95	37	+58	99	139	-40	+18	8074	
2002	124	44	+80	101	207	-106	-26	8048	
2003	82	38	+44	72	146	-74	-30	8018	
2004	102	31	+71	62	131	-69	+2	8020	
2005	103	35	+68	90	202	-112	-44	7976	
2006	100	33	+67	75	145	-70	-3	7973	
2007	104	35	+69	77	115	-38	+31	8004	
2008	104	46	+58	73	155	-82	-24	7980	

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Graf č. 5

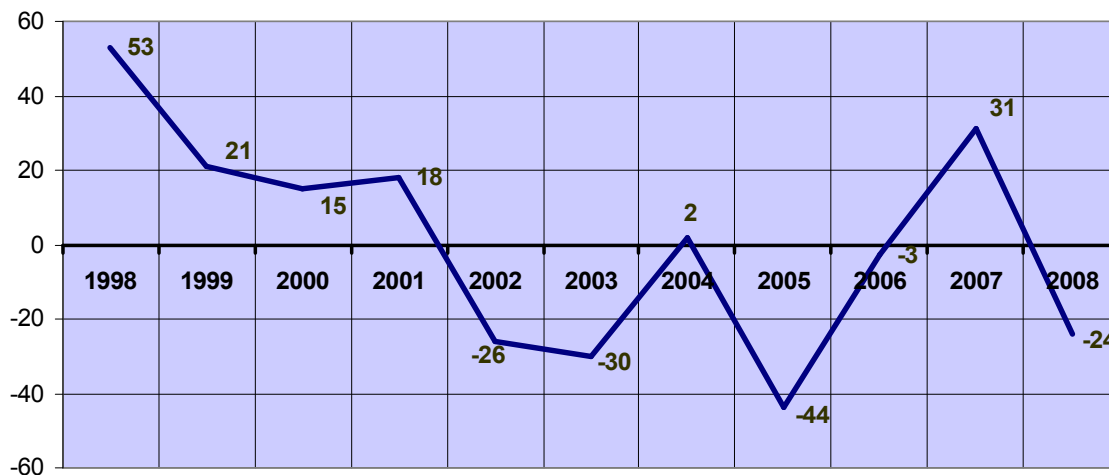
Údaj o počte živonarodených detí má v sledovanom období (od roku 1998) klesajúcu tendenciu - s výnimkou roku 2002 a stabilizáciou počtu narodených v rokoch 2004 až 2008. Počet zomretých mierne stúpa. Rozdiel medzi narodenými a zomretými, tzv. prirodzený prírastok, sa pohybuje v kladných hodnotách – dochádza k prirodzenému miernemu prírastku obyvateľov.

6. Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva - mesto Námestovo

Tabuľka č. 6

Prírastok, úbytok obyvateľstva	ROK										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
POČET	+53	+21	+15	+18	-26	-30	+2	-44	-3	+31	-24

Graf č. 6

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

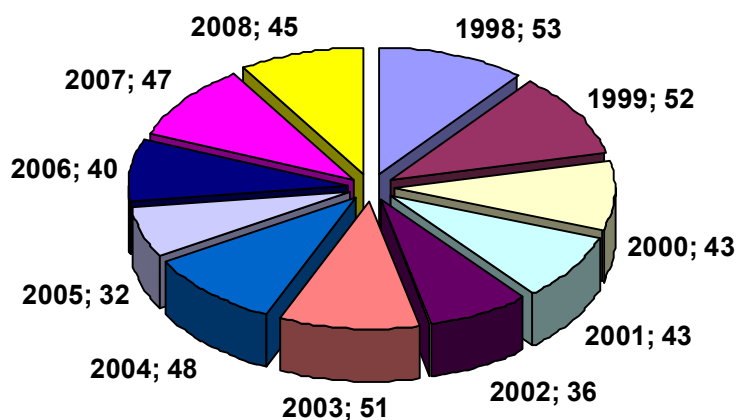
V uvedenom období možno pozorovať aj migračný úbytok, v dôsledku čoho je celkový prírastok obyvateľov v rokoch 1998, 1999, 2000, 2001, 2004 a 2007 pozitívny. V ostatných sledovaných rokoch ako aj v roku 2008 je negatívny.

7. Počet sobášov - mesto Námestovo (1998-2009):

Tabuľka č. 7

Sobáše	ROK										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
POČET	53	52	43	43	36	51	48	32	40	47	45

Graf č. 7

Počet sobášov v sledovanom období naznačuje nemenný pokračujúci trend v klasickom uzatváraní manželstiev a odráža vzťahy a názory mladých ľudí k tejto inštitúcii. Prevláda spoločenský názor, ktorý podporuje klasickú rodinu založenú na pretrvávajúcích tradíciách. Toto pozitívne konštatovanie je v rozpore s celospoločenským trendom v tejto oblasti.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

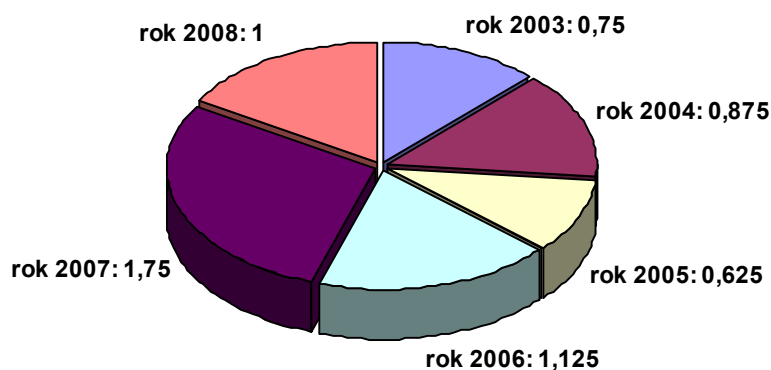
NÁVRH

8. Počet rozvodov na 1000 obyvateľov - mesto Námestovo
(2003-2008, k 31.12.)

Tabuľka č. 8

Rozvodovosť na 1000 obyvateľov	ROK					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
POČET	0,75	0,875	0,625	1,125	1,75	1

Graf č. 8

Údaje a trend v tejto časti naznačujú, že aj v Námestove rozpad rodiny ako posledné možné riešenie má stúpajúcu tendenciu.

9. Celkový počet rodín - mesto Námestovo (k 31.12.2008)

Tabuľka č. 9

Počet rodín k 31.12.2008	Celkový počet rodín	
	S nezaopatrenými deťmi	Neúplné rodiny
Počet rodín	2617	620

Graf č. 9

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

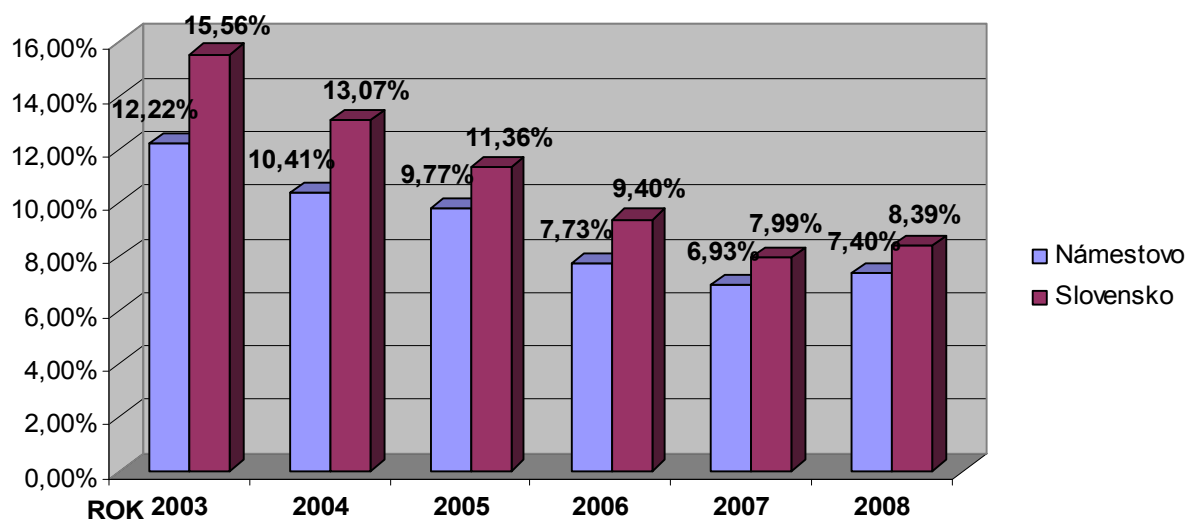
Vysoký počet rodín s nezaopatrenými deťmi, ako aj počet neúplných rodín je dôvodom pre venovanie zvýšenej pozornosti týmto cieľovým skupinám, ktoré sú odkázané a závislé na poskytovaní sociálnych služieb. Ich sociálna situácia, do ktorej sa dostali alebo môžu dostať, je do veľkej miery daná objektívne, ako sprievodný negatívny jav sociálne a ekonomicky nestabilnej situácie v komunite a spoločnosti.

10. Miera evidovanej nezamestnanosti (2003-2008, k 31.12)

Tabuľka č. 10

Miera evidovanej nezamestnanosti K 31.12.	rok					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Slovensko	15,56%	13,07%	11,36%	9,40%	7,99%	8,39%
Okres Námestovo	12,22%	10,41%	9,77%	7,73%	6,93%	7,40%

Graf č. 10 (okres Námestovo)

Miera evidovanej nezamestnanosti je v okrese Námestovo naďalej relatívne nižšia (ako ukazujú údaje v tabuľke za sledované obdobie 2003-2008). Miera nezamestnanosti v okrese Námestovo predstavovala v roku 2008 7,40%, oproti 8,39% na celom Slovensku.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zaregistroval v okrese Námestovo v období roka 2009 nárast nezamestnanosti. Hlavnou príčinou je ukončenie obdobia sezónnych prác v stavebníctve, poľnohospodárstve a nedostatok voľných pracovných príležitostí. Za mesiac september 2009 sa miera evidovanej nezamestnanosti vyšplhala na 12,59 %, v novembri 2009 bolo registrovaných 3163 nezamestnaných a 12,41% miera nezamestnanosti. Dosahovala tak výšku porovnateľnú s rokom 2003 a presahuje oravský priemer z novembra

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

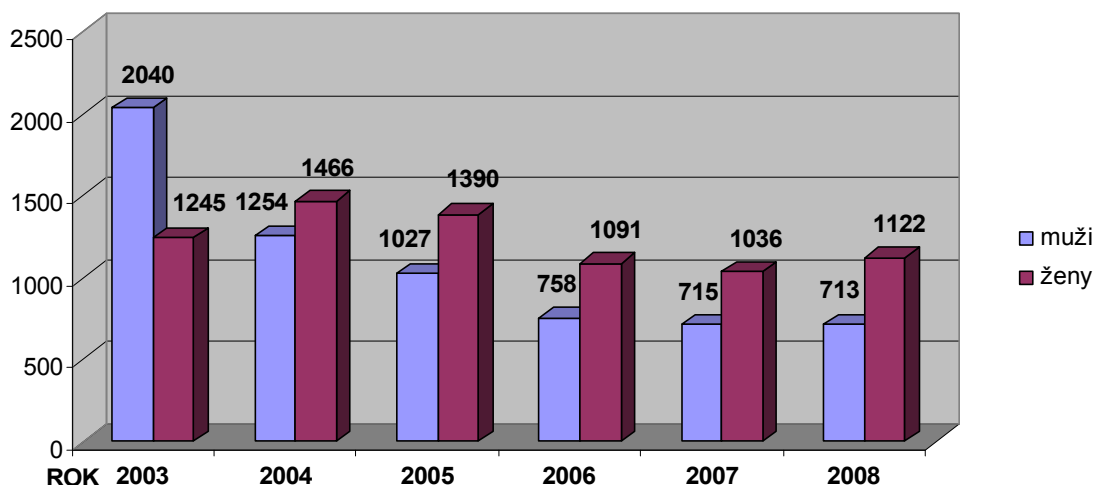
2009 - 14,84%. Vzniknutá situácia je zapríčinená dopadom celosvetovej hospodárskej krízy na ekonomiku Slovenska.

11. Nezamestnanosť muži / ženy (2003-2008, k 31.12.)

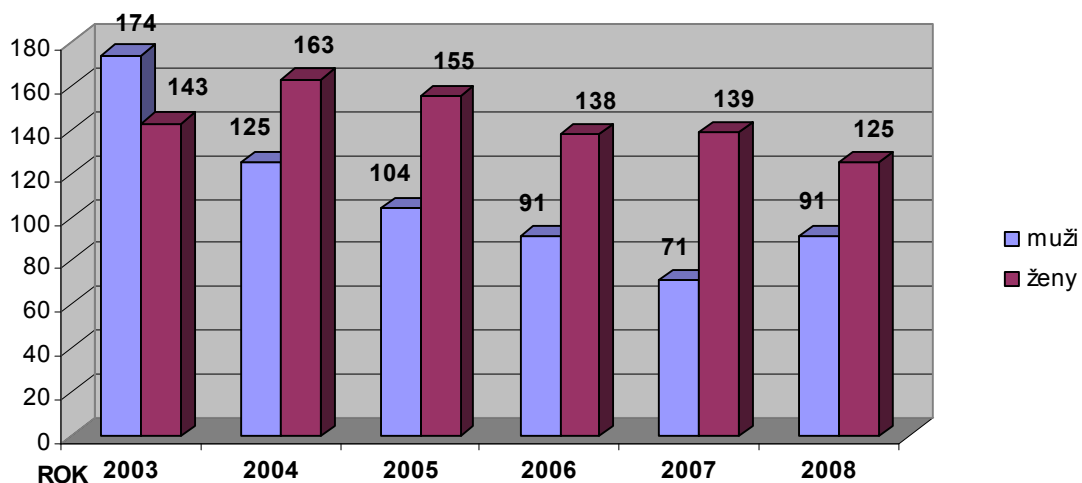
Tabuľka č. 11

Nezamestnanosť	Uchádzači o zamestnanie K 31.12.	ROK					
		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Okres Námestovo	muži	2040	1254	1027	758	715	713
	ženy	1245	1466	1390	1091	1036	1122
Mesto Námestovo	muži	174	125	104	91	71	91
	ženy	143	163	155	138	139	125

Graf č. 11a – okres Námestovo

Graf č. 11b – mesto Námestovo

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Z celkového počtu nezamestnaných je stále väčšie percento nezamestnaných žien ako mužov. Práve táto skutočnosť podporuje názor, že ženy stále spájame s rolou matky a plnením rodičovskej povinnosti a starostlivosti o rodinu počas neprítomnosti partnera (napr. z dôvodu dochádzania za prácou).

Pracovné uplatnenie v meste nájdu obyvatelia v prevádzkach súkromných podnikateľov s rôznymi druhmi zamerania činnosti, no ich počet nerieši situáciu počtu nezamestnaných. Ostatní občania dochádzajú za prácou do vzdialenejších obcí a miest. Námestovo je zaujímavou lokalitou pre rozvoj cestovného ruchu, preto do budúcnosti možno rátať s vytvorením množstva pracovných príležitostí pre domácich občanov

12. Nezamestnanosť podľa veku (2003-2008, k 31.12.)

Tabuľka č. 12a – okres Námestovo

Štruktúra UoZ podľa veku v okrese Námestovo k 31.12.:	2003	2004	2005	2006	2007	2008
do 19 rokov	210	189	157	103	114	54
20 - 24 rokov	492	297	293	240	201	322
25 - 29 rokov	367	281	227	167	157	180
30 - 34 rokov	360	367	273	192	218	195
35 - 39 rokov	386	325	304	230	222	217
40 - 44 rokov	432	359	337	242	189	208
45 - 49 rokov	452	404	337	277	233	234
50 - 54 rokov	408	368	347	281	272	248
55 - 59 rokov	176	117	134	109	130	158
nad 59 rokov	2	13	8	8	15	19

Tabuľka č. 12b – mesto Námestovo

Štruktúra UoZ podľa veku v meste Námestovo k 31.12.:	2003	2004	2005	2006	2007	2008
do 19 rokov	0	0	0	0	14	18
20 - 24 rokov	45	21	39	48	36	51
25 - 29 rokov	58	48	34	25	28	27
30 - 34 rokov	31	28	25	27	23	29
35 - 39 rokov	36	35	34	21	30	21
40 - 44 rokov	31	30	28	26	20	22
45 - 49 rokov	33	30	37	30	19	18
50 - 54 rokov	42	39	31	27	27	21
55 - 59 rokov	39	45	25	20	10	9
nad 59 rokov	2	12	6	5	3	0

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Zo štruktúry uchádzačov o zamestnanie vyplýva, že v okrese Námestovo ako aj v samotnom meste v roku 2008 sú nezamestnanosťou približne v rovnakej miere postihnuté všetky vekové kategórie, s výnimkou vekovej kategórie 20 – 24 rokov.

13. Uchádzači o zamestnanie – okres Námestovo(2004-2008, k 31.12)

Tabuľka č. 13

Uchádzači o zamestnanie		ROK																			
		2004				2005				2006				2007				2008			
		M		Ž		M		Ž		M		Ž		M		Ž		M		Ž	
Vek: do 50, nad 50 r.		<	>	<	>	<	>	<	>	<	>	<	>	<	>	<	>	<	>	<	>
Do 12 mesiacov	okres	673	130	948	122	511	125	773	94	379	73	582	70	342	105	620	108	403	75	686	112
Do 24 mesiacov	okres	124	56	146	35	71	34	232	51	38	23	132	26	51	13	78	17	29	22	98	31
Do 36 mesiacov	okres	86	39	75	21	59	31	64	25	32	20	93	35	17	15	41	17	23	15	38	16
Do 48 mesiacov	okres	38	30	27	17	53	33	50	18	36	26	29	18	18	14	43	20	7	11	21	13
Nad 48 mesiacov	okres	49	29	56	19	55	55	60	23	62	69	68	38	73	67	51	41	54	74	51	56

Najviac uchádzačov o zamestnanie v roku 2008 v okrese Námestovo je v kategórii zaradených v evidencii do 12 mesiacov. Mužov do 50 rokov je 403, nad 50 rokov 75, žien do 50 rokov 686, nad 50 rokov 112. Tento stav naznačuje, že do evidencie uchádzačov o zamestnanie pribúdajú noví uchádzači. Aj v kategórii zaradených v evidencii nad 48 mesiacov je spolu 128 mužov a 107 žien, táto početná skupina spĺňa kritériá na zaradenie medzi dlhodobo nezamestnaných a vyžaduje zvýšenú intervenciu pri sociálnej práci s ňou.

14. Poberatelia starobných dôchodkov – mesto Námestovo(2004-2008, k 31.12):

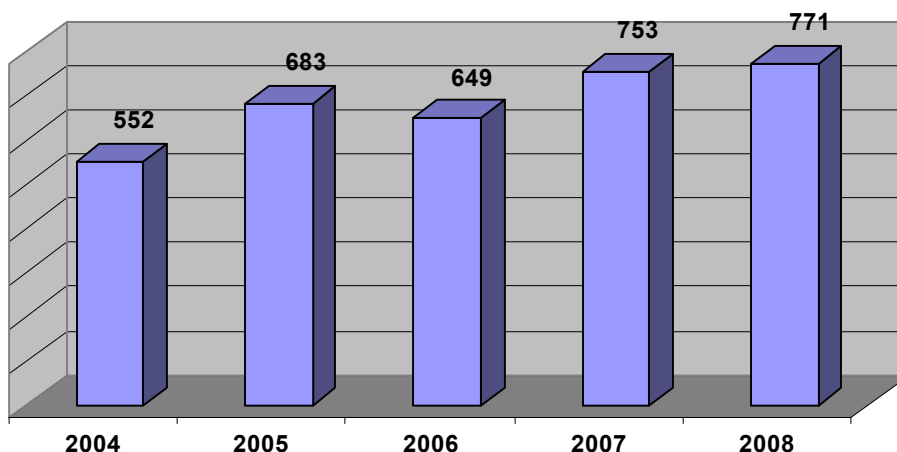
Tabuľka č. 14

Poberatelia starobných dôchodkov	2004	2005	2006	2007	2008
Mesto Námestovo	552	683	649	753	771

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Graf č. 14

Počet seniorov - poberateľov starobných dôchodkov, ako to vyplýva z uvedenej tabuľky a grafu, každoročne pribúda a naplňa sa regionálna prognóza ďalšieho vývoja a rastu populácie v tejto časti vekovej štruktúry. Táto cieľová skupina má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu, čo sa bude už v blízkej budúcnosti prejavovať zvýšenou potrebou sociálnych služieb rôzneho druhu a rozsahu v závislosti od zdravotného stavu a spoločenských potrieb.

15. Pomoc v hmotnej núdzi – Mesto Námestovo(k 31.12.2008):

Tabuľka č. 15

Pomoc v hmotnej núdzi	K 31.12.2008
Počet poberateľov	434

Počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi predstavuje 5,43% z celkového počtu obyvateľov mesta Námestovo.

16. Štátne sociálne dávky v okrese Námestovo a v meste Námestovo (k 31.12.2008)

Tabuľka č. 16

p.č.	Štátne sociálne dávky	Počet poberateľov k 31.12.2008
1.	Prídavok na dieťa - poberatelia	9220
	z toho poberateľov v Námestove	1552*
	z toho počet detí, na ktoré sa poberajú rodinné prídavky	2966*
2.	Rodičovský príspevok	2393
	z toho Námestovo	325*
3.	Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa	33

* (k 31.01.2010)

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Deti, ktoré poberajú rodinné prídavky, tvoria 37,17% z celkového počtu obyvateľov, 4% z celkového počtu obyvateľov mesta Námestovo poberá rodičovský príspevok, čo poukazuje aj na počet rodín s malými deťmi do troch rokov. Aj údaje v tejto tabuľke potvrdzujú, že mesto Námestovo je mestom mladých.

17a. Peňažné príspevky pre občanov so zdravotným postihnutím
- okres Námestovo (k 31.12.2008)

Tabuľka č. 17a

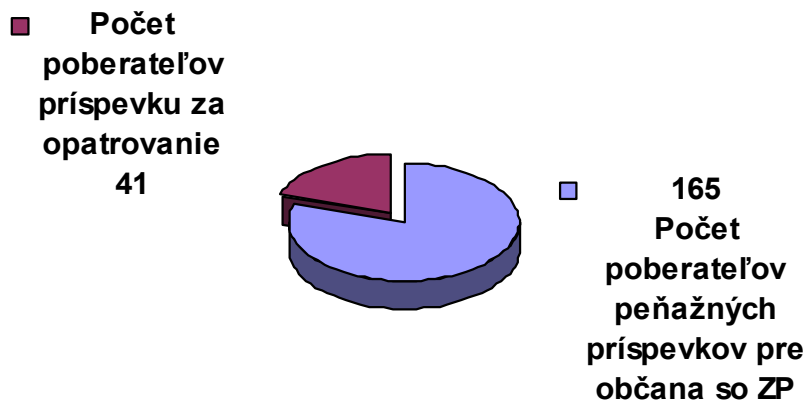
p.č.	Peňažné príspevky pre občanov so zdravotným postihnutím	Počet poberateľov k 31.12.2008
1.	Na osobnú asistenciu	71
2.	Na kompenzáciu zvýšených výdavkov	1735
3.	Za opatrovanie	698

Údaje v tabuľke informujú o počte peňažných príspevkov pre občanov pre občanov so zdravotným postihnutím v okrese Námestovo.

17b. Peňažné príspevky pre občanov so zdravotným postihnutím
- mesto Námestovo (k 31.12.2008)

Tabuľka č. 17b

p.č.	Peňažné príspevky pre občanov so zdravotným postihnutím v meste Námestovo	Počet poberateľov k 31.12.2008
1.	Počet poberateľov peňažných príspevkov pre občana so ZP	165
2.	Počet poberateľov príspevku na opatrovanie	41

Počet poberateľov peňažných príspevkov pre občana so zdravotným postihnutím predstavuje 2% a počet poberateľov príspevku na opatrovanie 0,5% z celkového počtu obyvateľov Námestova.

NÁVRH

18. Občania s ťažkým zdravotným postihnutím - mesto Námestovo k 31.01.2010):

Tabuľka č. 18

Občania s ťažkým zdravotným postihnutím (druh postihnutia)	k 31.01.2010
Počet	416

Občania s ťažkým zdravotným postihnutím tvoria 5,2% z celkového počtu obyvateľov Námestova. Predstavujú tú sociálnu skupinu, u ktorej sa najvýraznejšie prejavujú negatívne sociálne následky a ktorá dlhodobo alebo trvale potrebuje pri riešení tejto situácie aktívnu pomoc a intervenciu komunity - podporu iných subjektov. Bez tejto pomoci si nevedia alebo nemôžu udržať prijateľnú sociálnu existenciu.

2.2. Analýza požiadaviek občanov mesta na ďalší rozvoj sociálnych služieb v Námestove

Metodika dotazníkového prieskumu:

Prieskum zameraný na analýzu požiadaviek obyvateľov mesta na ďalší rozvoj sociálnych služieb v Námestove realizoval Mestský úrad Námestovo, správny odbor v mesiacoch január a február 2010 formou dotazníkov. Dotazníky boli v tlačenej forme distribuované do domácností 120 občanom Námestova tak, aby táto vzorka občanov reprezentovala potenciálne rozloženie cieľových skupín. Návratnosť vyplnených dotazníkov bola pomerne úspešná – z uvedeného počtu distribuovaných dotazníkov, ktoré spĺňali príslušné kritériá hodnotenia, sa vrátilo až 90 dotazníkov. Pre hodnotnosť údajov získaných od respondentov boli vyhodnotené aj neúplné dotazníky.

Dotazníky boli obsahovo zamerané:

- na zisťovanie informácií o osobe respondenta
- na zisťovanie informácií o postojoch respondentov k sociálnym službám (informovanosť o sociálnych službách a ich zameraní do budúcnosti, o vlastnom záujme respondentov o tieto služby, o preferencii druhu a foriem sociálnych služieb a ďal.).
- na zisťovanie informácií k plánovaniu sociálnych služieb

Dotazníky obsahovali 17 otázok v kombinácii zatvorených a otvorených otázok. Možnosť odpovede pri voľných otázkach využil však len minimálny počet respondentov.

NÁVRH

Otázky o respondentovi:

1. Ako dlho žijete v Námestove?

počet respondentov:

☐ menej ako 5 rokov	0
☐ 5 -15 rokov	0
☐ 16 -30 rokov	13
☐ viac ako 30 rokov	77
☐ iné (vypíšte)	0

V úvodnej časti dotazníka sme položili respondentom otázku ak dlho žijú v Námestove. Najpočetnejšou skupinu tvorili občania, ktorí tu žijú viac ako 30 rokov (85,5%), nasleduje skupina opýtaných od 16 - 30 (14,5%). Žiadny z respondentov nežije v meste menej ako 15 rokov. Možno predpokladať, že pre poznanie pomerov mesta má tento znak respondentov značnú vypovedaciu hodnotu.

2. Pohlavie

počet respondentov:

☐ muž	33
☐ žena	57

V rozložení podľa pohlavia prevládali v prieskume ženy – z celkového počtu ich bolo 63%, mužov 37%.

3. Koľko máte rokov ?

počet respondentov:

☐ 18 – 35	5
☐ 36 – 45	5
☐ 46 – 55	9
☐ 56 – 65	32
☐ 66 - 75	26
☐ 76 a viac	13

V dotazníkovom prieskume prevažovala skupina respondentov vo veku 56 – 65 rokov (35,5%), nasledovala skupina vo veku 66 – 75 rokov (28,8%) a skupina 76 a viac rokov (14,4.%). Najmenšie zastúpenie bolo v skupinách od 18 do 45 rokov.

4. Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

počet respondentov:

☐ základné	7
☐ stredné odborné	27
☐ stredné odborné s maturitou	32
☐ vysokoškolské	24

Štruktúra respondentov podľa najvyššieho dokončeného vzdelania mala optimálne rozloženie. Najväčšie zastúpenie mali občania so stredným odborným vzdelaním a stredným odborným vzdelaním s maturitou (35,5%), vysokoškolsky vzdelaných bolo 21,6% a základné vzdelanie mali len siedmi respondenti

NÁVRH

6. Aké je Vaše sociálne postavenie ?

počet respondentov:

☐ zamestnanec	14
☐ študent	0
☐ podnikateľ (SZČO)	3
☐ dôchodca	62
☐ invalidný dôchodca	12
☐ v domácnosti	0
☐ dobrovoľne nezamestnaný	0
☐ nezamestnaný	0
☐ iné (vypíšte):.....)	11

Z hľadiska sociálneho postavenia respondentov najviac bolo zastúpených dôchodcov 68,8%, nasledovali zamestnanci s 15,5% a iné sociálne postavenie s 9,9%.

7. Aké je zloženie Vašej domácnosti ?

počet respondentov:

☐ jednotlivec	14
☐ obaja rodičia s dieťaťom / deťmi	20
☐ jednotlivec s dieťaťom / deťmi	23
☐ viacgeneračná domácnosť	24
☐ manželia žijúci v domácnosti bez detí / resp. deti sú dospelé a žijú inde /	9
☐ iné	0

V rámci zloženia domácnosti opýtaných občanov prevažovali viacgeneračné domácnosti (26,6%), jednotlivec s dieťaťom/deťmi s 25,5%, nasledovali obaja rodičia s dieťaťom/deťmi (22,2%), 14 jednotlivcov a 9 manželov žijúcich v domácnosti bez spolubývajúcich detí.

8. Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti?

počet respondentov

☐ veľmi dobrá	5
☐ skôr dobrá	67
☐ skôr zlá	8
☐ veľmi zlá	5
☐ neviem posúdiť	5

Viac ako dve tretiny respondentov hodnotilo svoju životnú úroveň skôr dobre (až 74%!), rovnaký bol počet tých, ktorí ju posúdili dobre a veľmi zle (5,5%), skôr veľmi zle ju vnímalo len 5 opýtaných. Päť občanov nevedelo ohodnotiť životnú úroveň svojej domácnosti.

Otázky k sociálnym službám:

9. Viete kam by ste sa obrátili so žiadosťou o pomoc v meste, ak by ste ju potrebovali?
(označte najviac 3 odpovede)

počet odpovedí:

☐ obráťim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol	23
☐ kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú	37
☐ vyhladáam pomoc u priateľov, v rodine	37
☐ získam informácie z internetu	11

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

☐ opýtam sa na úradoch	60
☐ iné zdroje:.....	1
☐ takéto informácie nevyhľadávam	0
☐ neviem, doteraz som sa s takouto situáciou nestretol/a	8

Väčšina respondentov je v oblasti informovania o možnostiach pomoci na úrovni samosprávy informovaná, len 8 opýtaných občanov nevedelo kam sa so žiadosťou o pomoc v meste obrátiť (vzhľadom na osobnú skúsenosť). Najčastejšie by sa informovali na úradoch (35%), kontaktovali by sa s organizáciami, o ktorých vedia, že poskytujú príslušnú pomoc (21,9%) alebo by vyhľadali pomoc u priateľov a v rodine (21,9%).

10. Myslíte si, že dostupnosť informácií o poskytovaní sociálnych služieb v meste Námestove je dostatočná?

počet odpovedí:

☐ áno	31
☐ nie (vypíšte - príčiny vidím v :.....)	20
☐ neviem, doteraz som nepotreboval žiadnu zo sociálnych služieb	31

K dostupnosti informácií o poskytovaných sociálnych službách sa vyjadrila väčšina opýtaných občanov (82), spokojných bolo 37,8%, nespokojnosť vyjadrilo 24,3% občanov. Až 31 opýtaných však nevedela posúdiť dostupnosť informácií vzhľadom na osobnú skúsenosť (doteraz nepotrebovali žiadnu zo sociálnych služieb). Príčiny prejavenej nespokojnosti s dostupnosťou informácií v tomto prieskume však nemožno identifikovať, pretože absentujú konkrétne vyjadrenia respondentov v otvorenej časti otázky.

11. Mesto Námestovo v súčasnosti poskytuje o. i. opatrovateľskú službu a sociálnu službu v útulku. Ktoré ďalšie služby by ste doplnili?

vypíšte:

počet odpovedí:

opatrovateľská služba	60
útulok	14
nocľaháreň	9
sociálne byty	1

Záujem o rozšírenie sociálnych služieb prejavila absolútna väčšina opýtaných občanov (93%) a len 7% neodpovedalo. Za tie sociálne služby, ktoré treba v meste doplniť vybrali nocľaháreň a riešenie sociálneho bývania.

12. Považujete tieto sociálne služby za dostačujúce?

počet odpovedí:

☐ áno, som spokojný	24
☐ nie som spokojný (vypíšte príčiny vidím v:.....)	48

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

S poskytovanými sociálnymi službami v meste Námestove viac ako polovica respondentov vyjadrila nespokojnosť 53%, 26% respondentov je s týmito službami spokojná a 21% respondentov sa k tejto otázke nevyjadrila.

Z týchto údajov vyplýva, že pre mesto Námestovo je aj tento postoj určitou výzvou k tomu, aby sa sieť sociálnych služieb postupne rozširovala vo väzbe na potreby svojich občanov.

13. Mesto podľa zákona poskytuje, zriaďuje a môže pre rôzne cieľové skupiny zriaďovať nasledovné druhy sociálnych služieb a podporných služieb. Označte prosím tie, ktoré sú najviac potrebné. (zakrúžkujte najviac 6 odpovedí)

počet odpovedí:

Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

1. nocľaháreň	42
2. útulok	22
3. domov na pol ceste	9
4. nízkoprahové denné centrum	12
5. riadenie núdzového bývania	24

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladzovania rodinného života a pracovného života	12
2. zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	22
3. nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu	20

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

1. zariadenie podporovaného bývania	4
2. zariadenie pre seniorov	74
3. zariadenie opatrovateľskej služby	14
4. rehabilitačné stredisko	13
5. domov sociálnych služieb	30
6. denný stacionár	51
7. opatrovateľská služba	27
8. prepravná služba	15
9. sprievodcovská a predčítateľská služba	0
10. tlmočnícka služba	0
11. sprostredkovanie tlmočníckej služby	0
12. sprostredkovanie osobnej asistencie	4
13. požičiavanie pomôcok	10

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	23
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií	6

Podporné služby

1. odľahčovacia služba	4
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	19
3. integračné centrum	0
4. jedáleň	45
5. práčovňa	2
6. stredisko osobnej hygieny	6

NÁVRH

V tejto rozsiahlej otázke dostali respondenti možnosť označiť najpotrebnejšie sociálne a podporné služby, ktoré môže obec v zmysle platnej legislatívy poskytovať. Zo širokej škály možností pri výbere jednotlivých druhov sociálnych služieb najvyššie percento odpovedí bolo určené pre: nocľaháreň, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, zariadenie pre seniorov, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a podporná služba jedáleň.

Možno povedať, že tieto postoje pri výbere jednotlivých sociálnych a podporných služieb úzko korešpondujú s postojmi pri ich prípadnom výbere sociálnych služieb a tých služieb, ktoré sú adresované príslušným cieľovým skupinám. V tejto otázke je čiastočne prekvapujúcim vyjadrenie nižšieho záujmu o opatrovateľskú službu.

14. Na ktoré oblasti pomoci by sa malo mesto v budúcnosti viac zamerať? (označte najviac 3 odpovede)

počet odpovedí:

• rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach	22
• zastupovanie na úradoch (napr. tlmočník posunkovej reči)	4
• služby pre seniorov (jedáleň pre dôchodcov, opatrovateľská služba, bývanie pre seniorov a pod	69
• služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionáre, prepravná služba)	43
• bezbariérové bývanie, bývanie pre seniorov a pod	42
• zariadenie podporovaného bývania	16
• riešenie zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím	14
• školy pre osoby so zdravotným postihnutím	3
• starostlivosť o osoby ohrozené závislosťou	13
• iné (vypíšte):.....	0
• neviem posúdiť	0

Oblasti pomoci občanom v oblasti sociálnych služieb, na ktoré by sa mesto malo v budúcnosti zamerať, je veľmi dôležitou súčasťou nielen poznania potrieb obyvateľov, ale zároveň určitým východiskom pre ďalšie smerovanie. Aj tu sa respondenti vyjadrili podobne, ako pri iných otázkach. Do popredia dali služby pre seniorov (jedáleň pre dôchodcov, opatrovateľská služba, bývanie pre seniorov a pod.), služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionáre, prepravná služba) a bezbariérové bývanie, bývanie pre seniorov a pod. Menej významu priložili rozvoju služieb poskytovaných v domácnostiach, zariadeniu podporovaného bývania, riešeniu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím a starostlivosti o osoby ohrozené závislosťou. Len málo podporili oblasti, ktoré bezprostredne súvisia s pomocou konkrétnej skupiny občanov so zdravotným postihnutím.

15. O aké nasledovné sociálne a iné služby by ste mali prípadný záujem? (označte najviac 3 odpovede)

počet odpovedí:

• sociálne poradenstvo	18
• služby poskytované v domácnosti	16
• zariadenie podporovaného bývania	1
• služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionáre, prepravná služba a ďalšie)	39

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

• služby pre seniorov (domov sociálnych služieb, opatrovateľská služba, jedáleň a ďalšie)	64
• sociálne byty	24
• zariadenie núdzového bývania	18
• iné (vypíšte):.....	0
• neviem posúdiť	2

K tejto otázke sa vyjadrili všetci respondenti, z nich len dvaja nedokázali posúdiť o ktoré služby by mali v budúcnosti záujem. V postojoch respondentov prevládali služby pre seniorov (domov sociálnych služieb, opatrovateľská služba, jedáleň a ďalšie) a to vo viac ako dvoch tretinách odpovedí. Ako druhé sa umiestnili služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionáre, prepravná služba a ďalšie) a sociálne byty na treťom mieste. Sociálnemu poradenstvu, zariadeniu núdzového bývania a službám poskytovaným v domácnostiach prisúdili rovnakú hodnotu (necelá šestina odpovedí). Najmenší záujem u opýtaných bol o zariadenie chráneného bývania (len jedna odpoveď). Domnievame sa, že je za vyjadreným postojom sa skrýva čiastočne neznalosť o funkcii takéhoto zariadenia, ale aj absencia predstavy vžiť sa do budúcej situácie a byť príjemcom takejto sociálnej služby.

16. Myslíte si, že by ste v budúcnosti využili niektorú z uvedených služieb?

počet odpovedí:

• áno, sám pre seba	51
• áno, pre svojich blízkych	21
• nie, neuvažujem o tom	9
• už niektorú z uvedených služieb využívam	3
• neviem posúdiť	16

Prevažná väčšina respondentov prejavila pripravenosť a záujem využiť niektorú z predložených sociálnych služieb, traja z opýtaných už takúto službu využíva. Pritom najviac záujmu prejavili o riešenie svojej vlastnej situácie (51%) a svojich blízkych (21%). Len 9% z odpovedí neuvažovalo o takejto možnosti a 16% nevedelo posúdiť využitie sociálnych služieb v budúcnosti.

17. V meste Námestovo žijú rôzne sociálne skupiny. Ktoré z nasledujúcich sociálnych skupín obyvateľov mesta si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti? (označte najviac 3 odpovede)

počet odpovedí:

• rodiny s malými deťmi	20
• rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím	35
• deti a mládež	13
• seniori	53
• osoby so zdravotným postihnutím	28
• dlhodobo choré osoby	36
• osoby ohrozené rôznymi závislosťami	10
• občania v prechodnej sociálnej kríze	13
• neprispôsobiví občania	6
• nezamestnaní	8

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

iná skupina:.....	0
neviem posúdiť	0

Na túto otázku odpovedali všetci respondenti, ktorým bola ponúknutá možnosť vyjadriť sa k naliehavosti riešenia problémov k rôznym sociálnym skupinám, žijúcim na území mesta Námestovo. V dotazníku neuviedol ani jeden respondent inú cieľovú skupinu. Podľa výsledkov prieskumu najviac pozornosti by sa malo venovať seniorom, ktorých riešenie potrieb jednoznačne uprednostnili dve tretiny odpovedí respondentov. Na ďalšom mieste sú dlhodobo choré osoby, rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím, osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s malými deťmi. Najmenej preferovanou sociálnou skupinou, podľa názoru respondentov, sú sociálne neprispôsobení občania, nezamestnaní občania a osoby ohrozené rôznymi závislosťami. Rodinám s malými deťmi a občanom v prechodnej sociálnej kríze prisúdili respondenti po viac ako desatine odpovedí.

Z postoja respondentov vyplýva preferovanie tých sociálnych skupín, ktoré sú celospoločensky vnímané ako najzraniteľnejšie. Smerovanie pomoci by sa preto malo uberať predovšetkým k tým občanom, kde miera osobného pričinenia v ich aktuálnej životnej situácii nie je závislá od vlastného rozhodnutia, individuálne úsilie len minimálne ovplyvní žiaduce zmeny a preto sú najviac závislé od pomoci iných.

NÁVRH

2.3 SWOT analýza mesta Námestovo

Silné stránky

- zvýšený záujem fyzických osôb o poskytovanie sociálnych služieb
- snaha cieľovej skupiny zvýšiť svoje zručnosti a schopnosti a záujem o riešenie vecí verejných /napr. dôchodcovia účasťou na MsZ, aktivity kresťanských seniorov/
- podpora vedenia mesta a pracovníkov MsÚ
- splnené kvalifikačné predpoklady pracovníkov MsÚ odd. správneho
- realizácia terénnej sociálnej práce /opatrovateľská služba/
- realizácia a aplikácia nových právnych noriem v oblasti sociálnej pomoci
- dobrá spolupráca s jestvujúcimi občianskymi združeniami a subjektmi pri poskytovaní sociálnych služieb
- silná tradičná rodina (aj viacgeneračná) a snaha riešiť si nepriaznivú situáciu vlastnými silami
- existencia viacdetných rodín
- nízka rozvodovosť
- minimálna existencia národnostných, etnických, rasových a náboženských menšín (t.j. eliminácia konfliktov väčšinového obyvateľstva s týmito skupinami)
- pracovitosť obyvateľstva
- nezneužívanie soc. pomoci obyvateľmi
- potravinová sebestačnosť /drobná poľnohospodárska výroba/

Slabé stránky

- nedostatok zariadení sociálnych služieb, ktoré spĺňajú priestorové a technické podmienky v súlade so štandardmi v EÚ
- nízka motivácia cieľovej skupiny ohrozenej rôznymi závislosťami
- zadlženosť a zlá ekonomická situácia rodín s rôznymi sociálno-patologickými javmi
- odlúčenosť žiteľov rodín od svojich rodín (dochádzanie za prácou mimo regiónu)
- nekalé podnikanie a využívanie členov cieľovej skupiny na prácu „na čierno“
- pomerne slabé zastúpenie neštátnych subjektov
- nedostatok vhodných priestorov pre pôsobenie neštátnych subjektov
- nedostatok finančných prostriedkov neštátnych subjektov na prevádzku zariadení soc. služieb
- nepostačujúca vybavenosť technickými pomôckami a ďalším materiálno-technickým vybavením v zariadeniach sociálnych služieb

NÁVRH

Príležitosti

- zvýšenie kvality života cieľových skupín v meste
- vznik nových pracovných príležitostí
- možnosti využiť financovanie výstavby novej infraštruktúry, ľudských zdrojov a celkový rozvoj sociálnych služieb z fondov EÚ
- možnosť integrovať sociálne služby prostredníctvom neziskovej organizácie zriadenej mestom
- implementácia výsledkov komunitného plánu soc. služieb do praxe
- rozširovanie spolupráce mesta a neverejného sektora
- možnosti využívania informačných a komunikačných technológií
- možnosť využitia uvoľneného bytu vo vlastníctve mesta pre rozšírenie sociálnych služieb pre obyvateľov, ktorí sa ocitli v krízovej situácii
- organizovanie burzy práce so zameraním na zamestnanie dlhodobo nezamestnaných občanov

Ohrozenia

- starnutie obyvateľstva a hrozba sociálnej exklúzie seniorov
- nárast chudoby u marginalizovaných skupín obyvateľstva a s tým súvisiace znižovanie sociálnej súdržnosti
- nárast sociálno-patologických javov
- hospodárska kríza, nedostatok pracovných príležitostí a negatívny dopad na vzťahy v rodine
- migrácia obyvateľstva /odchod z mesta/
- nedostatok dostupného bývania pre mladé rodiny s deťmi
- ukončenie možnosti čerpania finančných prostriedkov na projekty z fondov EÚ
- častá zmena legislatívy

NÁVRH

2.4 *Poskytovatelia sociálnych služieb a ostatných služieb v sociálnej oblasti – okres Námestovo a mesto Námestovo*

Poskytovatelia sociálnych služieb v pôsobnosti ŽSK:

1. Domov sociálnych služieb pre dospelých a domov dôchodcov Zákamenné 559
Zákamenné 559, 029 56 Zákamenné:
 - Domov sociálnych služieb pre dospelých a domov dôchodcov Zákamenné 559, 029 56 Zákamenné
 - DD a DSS Oravská Lesná, 029 57 Oravská Lesná 296
 - DSS Zubrohlava, Hlavná 118, 029 43 Zubrohlava
2. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých
Novoť 976, 029 55 Novoť
3. Obec Oravská Lesná, Obecný úrad, 029 57 Oravská Lesná 291, opatrovateľská služba

Zoznam neverejných poskytovateľov sociálnych služieb:

1. Spišská katolícka charita - Opatrovateľská služba, Cyrila a Metoda 318/1, Námestovo
2. Z - Návrat, n. o. – Resocializačné stredisko, Za školou 365, Bobrov
3. Spišská katolícka charita - Zariadenie núdzového bývania, Krízové stredisko - utajená adresa

Mesto Námestovo ako poskytovateľ sociálnych služieb

- Útulok, Bernolákova 390/14, 029 01 Námestovo
- Opatrovateľská služba

Organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti (mimovládne, neštátne, cirkevné, súkromné a iné)

Jednota dôchodcov Slovenska
Zväz zdravotne a telesne postihnutých
Slovenský zväz sluchovo postihnutých Žilina
Slovenský zväz zrakovo postihnutých Žilina
Združenie zdravotne postihnutých Orava
Miestna organizácia Červeného kríža v Námestove
Katolícka jednota
Klub kresťanských seniorov
Agentúra domácej opatrovateľskej služby (ADOS)

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Hospic mobil zriadené Spišskou katolíckou charitou
Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti - Poliklinika
AK Jaseň - Klub abstinentov
Farská Charita Hruštín
Farská Charita Námestovo
Farská Charita Novoť
Farská Charita Oravská Polhora
Farská Charita Rabča
Farská Charita Sihelné
Klub dôchodcov Námestovo
Klub dôchodcov Bobrov
Klub dôchodcov Hruštín
Klub dôchodcov Klin
Klub dôchodcov Novoť
Klub dôchodcov Oravská Jasenica
Klub dôchodcov Vasiľov
Klub dôchodcov Zubrohlava

III. KAPITOLA

Interpretácia zistených výsledkov a ich zhodnotenie

Kvantitatívna a kvalitatívna analýza zaznamenaných údajov umožnila posúdiť všetky relevantné údaje, potrebné k vyhodnoteniu a následnému stanoveniu cieľov, vízií, priorít a opatrení v sociálnej oblasti, ktoré boli získané:

- socio - demografickým prieskumom a jeho analýzou,
- dotazníkovým prieskumom u občanov, reprezentujúcich rozloženie cieľových skupín, zastupujúcich prevažne dôchodcov,
- analýzou terajšieho stavu poskytovateľov sociálnych služieb a ostatných služieb v sociálnej oblasti,
- swot analýzou.

Socio - demografická analýza poskytla ucelený obraz o stave populácie, jednotlivých ukazovateľoch jej vývoja v určitých časových horizontoch a rôznych spoločenských vplyvoch na tieto prebiehajúce procesy.

Základným údajom o stave populácie je jej počet, ktorý je relatívne stabilný, ma mierne klesajúcu tendenciu, pričom však v dôsledku predlžovania veku sa zvyšuje veková štruktúra, z ktorej sa dá predpokladať postupná zmena smerujúca k starnutiu populácie. Túto prognózu napĺňa aj vývoj priemerného veku v meste, ktorý za posledných 10 rokov stúpol o 5 rokov na priemerný vek 35 rokov. Aj keď podiel obyvateľov v poproduktívnom veku v meste Námestovo (7,57%) je nižší ako celoslovenský priemer (18,9%), dochádza k trvalému nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite. Tento údaj je významným faktorom a indikátorom pri plánovaní sociálnych služieb. S týmito zisteniami súvisia aj údaje o pohybe, prírastku a úbytku obyvateľstva, ktoré ovplyvňujú početnosť populácie. Pri porovnaní živonarodených a zomretých sa prírastok pohybuje v kladných hodnotách a tým dochádza k miernemu prirodzenému prírastku obyvateľov.

Údaje o počte sobášov naznačujú nemenný pokračujúci trend v klasickom uzatváraní manželstiev a vzťah k tejto inštitúcii, ktorý ovplyvňuje aj náboženské zloženie obyvateľov (podľa dostupnej štatistiky tvoria rímski katolíci - 92,12 %, bez vyznania - 4,95 %, evanjelici a.v. - 0,84 %, grécki katolíci - 0,21 %, pravoslávni - 0,01 % a iní). Tento názor podporuje aj údaj o rozvodovosti, ktorý je v sledovanom období stabilizovaný a potvrdzuje prevládajúcu podporu klasickej rodiny. Vysoký počet rodín s nezaopatrenými deťmi, ako aj počet neúplných rodín nabáda venovať tejto skupine mimoriadnu pozornosť.

NÁVRH

Ukazovateľ miery nezamestnanosti bol až do roku 2008 stabilizovaný, v nasledujúcom období však z dôvodu hospodárskej krízy výrazne narástol, v novembri 2009 až na 12,41%. Z evidovaných nezamestnaných je väčšie percento žien, čo súvisí s rolou matky a starostlivosťou o rodinu. Jedným z dôvodov je aj rušenie a obmedzovanie výroby v prevádzkach, kde početnosť zamestnávania žien bola vyššia. Nezamestnanosťou sú postihnuté všetky vekové kategórie, s výnimkou kategórie 20-24 rokov, kde je nárast približne dvojnásobný oproti priemeru ostatných kategórií. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie je zrejmé, že stále pribúdajú do evidencie noví uchádzači, čím počet v kategórii evidovaných do 12 mesiacov narastá. Najviac evidovaných je vo vekovej kategórii do 50 rokov. Prognózu vývoja nezamestnanosti od roku 2010 je zložité predpokladať, pretože závisí od mnohých celospoločenských aspektov, najviac od stabilizácie ekonomickej situácie nielen na Slovensku a v regióne Oravy. Aj v rokoch 2010–2015 bude treba počítať s nezamestnanými ako s mnohopočetnou skupinou, vyžadujúcou si zvýšenú pozornosť a starostlivosť, pretože tento fenomén zasahuje do všetkých skupín komunity a ovplyvňuje ich konanie a správanie.

Ďalšia časť analýzy preukázala, že každoročne pribúda počet seniorov, poberajúcich starobný dôchodok. Táto kategória má rastúcu, i keď miernu vzostupnú tendenciu. Skupina týchto obyvateľov z dôvodu rastu ich početnosti, zdravotných, sociálnych a ekonomických dôvodov, budú nasledujúcich rokoch požadovať sociálne služby väčšieho rozsahu a rozmanitejších druhov a foriem.

Poberatelia dávok v hmotnej núdzi tvoria 5,43% z počtu obyvateľov mesta. Táto kategória je previazaná a úzko súvisí s kategóriou nezamestnaných a nezamestnanosťou ako takou. Preto elimináciu problémov týchto skupín treba riešiť v ich vzájomných súvislostiach.

Údaje o poskytovaných štátnych sociálnych dávkach korešpondujú s údajmi o narodení (54) a úmrtí (38), určujú počet rodín, ktoré poberajú prídavok na dieťa (1552) a počet detí, na ktoré sa poberajú prídavky na (2966), počet poberateľov rodičovského príspevku (325). Všetky tieto ukazovatele potvrdzujú, že prevažný počet obyvateľov tvoria mladí ľudia, početnú skupinu tvoria rodiny s nezaopatrenými deťmi a mladé rodiny s nezaopatrenými deťmi do 3. rokov. Aj v nasledujúcich rokoch je predpoklad zvýšeného počtu poberateľov štátnych sociálnych dávok v tejto kategórii obyvateľstva.

Poberateľov peňažných príspevkov pre občanov so zdravotným postihnutím v Námestove je 165, čo predstavuje 2% obyvateľov mesta. V tejto skupine je predpoklad mierneho nárastu, ktorý spôsobí starnutie populácie a zhoršujúci sa zdravotný stav populácie vo vyšších vekových kategóriách. Príspevok na opatrovanie je priznaný 41 poberateľom, čo je 0,5% obyvateľov mesta. V ďalšom období pravdepodobne tento počet bude narastať v závislosti od miery nezamestnanosti, keď si bude rodina týmto spôsobom riešiť svoju

NÁVRH

ekonomickú situáciu a zároveň aj vyrieši starostlivosť o rodinného príslušníka s ťažkým zdravotným postihnutím (neumiestni ho do zariadenia).

Občania s ťažkým zdravotným postihnutím potrebujú stálu a dlhodobú podporu od subjektov poskytujúcich pomoc na zabezpečenie svojej existencie a spoločenského života.

Analýza požiadaviek mesta na ďalší rozvoj sociálnych služieb je dôležitou údajovou základňou, získanou dotazníkovou metódou. Vzorka respondentov načrtla riešenie otázok v oblasti sociálnych služieb. Informovanosť o službách je vyhodnotená ako dostačujúca, ale aj tu je priestor na jej zlepšenie. Za najviac potrebné služby v jednotlivých kategóriách v meste boli podľa počtu označené:

- nocľaháreň, núdzové bývanie, útulok, nízkoprahové denné centrum,
- zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, terénna sociálna práca s rodinou,
- pobytové zariadenie pre seniorov, denný stacionár, domov sociálnych služieb, opatrovateľská služba, prepravná služba, zariadenie opatrovateľskej služby, zapožičiavanie kompenzačných pomôcok, odľahčovacia služba ,
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
- jedáleň, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností.

Nespokojnosť so súčasným stavom sociálnych služieb vyjadrilo 53% respondentov, zastúpených najmä z radov seniorov. Pravdepodobnou príčinou sú niektoré absentujúce formy služieb. Podľa požiadaviek respondentov v jednotlivých kategóriách služieb sa vygenerovalo poradie požiadaviek:

- pobytové zariadenie pre seniorov,
- denný stacionár,
- jedáleň,
- nocľaháreň,
- domov sociálnych služieb,
- opatrovateľská služba.

Ostatné služby preferoval menší počet respondentov. Existujúcu opatrovateľskú službu je potrebné rozšíriť o jej časový rozsah, nocľaháreň prispôbovať požiadavkám a potrebám klientov a mesta. Ostatné navrhované druhy služieb (jedáleň, domov sociálnych služieb, denný stacionár) je možné integrovať do jednej služby, do zariadenia pre seniorov, ktoré by všetky tieto činnosti zastrešovalo. V ďalšej etape je možné postupne rozšíriť o ďalšie potrebné a požadované služby, resp. uvažovať o ich účelnom spájaní s určením pre viacero cieľových skupín.

NÁVRH

Najviac sú požadované služby pre seniorov, dlhodobo choré osoby, rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím, osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s malými deťmi. Dôležité je aj riešenie sociálneho bývania.

Súčasný stav pri poskytovateľov sociálnych služieb a poskytovaných sociálnych službách v okrese Námestovo a v meste Námestovo vedie ku konštatovaniu, že kapacitné možnosti v zariadeniach sociálnych služieb sú naplnené, klienti musia čakať v poradovníkoch na umiestnenie do zariadenia. V rámci Žilinského samosprávneho kraja bolo ku koncu roka 2009 evidovaných približne 1200 žiadostí o umiestnenie do zariadení.

Jednoznačným riešením tejto situácie je vybudovanie zariadenia pre seniorov na území mesta Námestovo, ktoré bude poskytovať služby v nepretržitej prevádzke (opatrovateľské, ošetrovateľské a ďal.).

Takmer všetky organizácie a inštitúcie zápasia s ekonomickými problémami, ich činnosť je často limitovaná počtom pracovníkov, ktorý je vo väčšine prípadov nepostačujúci. Absentuje systematické prehľbovanie kvalifikácie zamestnancov vykonávajúcich sociálne služby obcou. Na mieste je otázka širšieho zapájania dobrovoľníkov do niektorých činností v sociálnej oblasti.

Swot analýza mesta Námestovo poukazuje na silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. Záujem obyvateľov (jednotlivcov aj skupín) mesta o poskytovanie sociálnych služieb a ich rozširovanie na jednej strane a podpora mesta a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti na druhej strane je dobrým predpokladom pre zvládnutie a riešenie náročných sociálnych problémov a situácií v komunite mesta. Medzi najslabšie stránky sa vo všeobecnosti radí nedostatok finančných prostriedkov a pomerne slabé zastúpenie neštátnych subjektov. Realizáciou opatrení sa dosiahne okrem iných zvýšenie kvality života, vznik nových pracovných príležitostí, rozširovanie spolupráce mesta a neštátnych subjektov.

IV. KAPITOLA

Vízia, ciele a cieľové zameranie nástrojov v rozvoji sociálnych služieb

4.1 Vízia

Námestovo je progresívne, moderné, ekonomické, sociálne a kultúrne rozvíjajúce sa mesto, ktoré sa prioritne zameriava na maximálne uspokojenie potrieb svojich obyvateľov. Je mestom s dostatkom pracovných príležitostí, s kvalitnými službami a prosperujúcimi podnikmi, avšak aj túto oblasť poznačila ekonomická kríza. Mesto zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých svojich obyvateľov. Námestovo prezentuje svoje zvyklosti a tradície, čím napomáha rozvoju cestovného ruchu v meste.

Vízia mesta Námestovo je výsledkom spoločnej komunikácie zástupcov mesta, poslancov, ako aj vyhodnotenia dotazníkového prieskumu u obyvateľov mesta, poskytovateľov sociálnych služieb a subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti.

Na základe potrieb zúčastnených strán sa naformulovala vízia a zámery mesta Námestovo pre budúce obdobie.

4.2 Cieľové zameranie nástrojov:

Pri určovaní cieľov v ďalšom rozvoji sociálnej oblasti a osobitne v rozvoji sociálnych služieb sa vychádza z charakteru sociálnej skupiny. Tomuto charakteru skupiny sú prispôsobené aj samotné nástroje pôsobenia na budúcich príjemcov sociálnych služieb., ktorých možno rozdeliť na tri základné skupiny:

- občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu,
- občania, ktorí si vyžadujú intenzívnu a úplnú sociálnu podporu,
- občania, ktorí si vyžadujú úplnú sociálnu podporu.

Zaradenie	a) Občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu
Prejav a charakter skupiny	Skupiny, ktoré sú terajším smerovaním svojho individuálneho sociálneho a ekonomického vývoja, ale aj špecifického vývoja v komunite mesta i celkového vývoja v spoločnosti v súčasnosti svojím sociálnym postavením potenciálne (v niektorých prípadoch už aj reálne) odkázané a závislé na poskytovaní sociálnych služieb. Ich sociálna situácia, do ktorej sa dostali

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

	alebo môžu dostať, je do veľkej miery daná objektívne, ako sprievodný negatívny jav sociálne a ekonomicky nestabilnej situácie v komunite i spoločnosti a tendencií jej vývoja.
Sociálne kategórie	• mládež končiaca povinné vzdelávanie, • občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, • mladé rodiny, • neúplné rodiny, • mnohopočetné rodiny, • niektoré skupiny seniorov.
Cieľové zameranie nástrojov	a) <u>preventívne</u> - snaha o elimináciu faktorov a činiteľov spôsobujúce ich potenciálne sociálne ohrozenie v budúcnosti, ako aj zabránenie prehlbovania negatívnej sociálnej situácie a jej časovému predlžovaniu, ak sú v nej reálne, b) <u>aktívne</u>: - podpora podmienok aktívnej politiky zamestnanosti, - podpora pri vytváraní chránených pracovných miest, dielní a pracovísk, - vytváranie podmienok (ako možnej alternatívy) pre sociálne bývanie s nižšou ekonomickou náročnosťou pre rodiny v nižšom príjmovom pásme - mladé rodiny, neúplné rodiny, rodiny dôchodcov.

Zaradenie	b) Skupiny, ktoré si vyžadujú intenzívnu a úplnú sociálnu podporu
Prejav charakter skupiny	a Sú to skupiny, ktoré svojím spôsobom života alebo sociálnym statusom, v ktorom sa ocitli z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov a spôsobili problémy (a preto je možné kvalifikovane predpokladať, že naďalej môžu vyvolávať) sebe aj komunite, t. j. v rôznej miere sú aj sami svojím správaním a konaním pôvodcami a príčinou svojich sociálnych problémov.
Sociálne kategórie	• mládež s problémovým správaním, • spoločensky neprispôsobiví občania – svojím životným štýlom, • bezdomovci, • občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo ústavu na výkon väzby.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Cieľové zameranie nástrojov	Aktivizácia k samostatnosti a zodpovednosti za svoju sociálnu situáciu, prispieť tak k zmene ich myslenia a správania tak, aby vlastným pričinením aktívne riešili svoje sociálne problémy, vlastnými silami a prijali zodpovednosť za svoju sociálnu situáciu, pričom: - prijateľným a im zrozumiteľným spôsobom poskytnúť informácie a poradenstvo a sociálne služby formou informačných, poradenských, výchovných a inštruktážnych aktivít, - obmedziť na minimum pasívne prijímanie poskytovanej pomoci, ktoré sociálnu situáciu týchto skupín neaktivizuje, - výhodné sociálne služby poskytovať len ako protihodnotu ich preukázateľne aktívnu činnosť a snahu podieľať sa na riešení svojej sociálnej situácie (zapájanie sa do verejno-prospešných prác, do resocializačných výchov, rekvalifikačných kurzov alebo do získavania vzdelania, odbornosti a tým zvýšenia svojich šancí na trhu práce a predpokladov na zlepšení sociálnej situácie.
-----------------------------	---

Zaradenie	c) skupiny, ktoré si vyžadujú úplnú sociálnu podporu
Prejav a charakter skupiny	Predstavujú tie sociálne kategórie, u ktorých sa negatívne sociálne následky už aktívne prejavujú a ktoré dlhodobo alebo trvale potrebujú pri riešení tejto situácie aktívnu pomoc a intervenciu komunity - podporu iných subjektov. Bez tejto pomoci nevedia alebo nemôžu udržať prijateľnú sociálnu existenciu.
Sociálne kategórie	• dlhodobo nezamestnaní, • občania s ťažkým zdravotným postihnutím (ZŤP), • sociálne osamelí a sociálne odkázaní občania (seniori, slobodné a opustené matky, týrané ženy a deti), • deti a mládež po ukončení ústavnej starostlivosti.
Cieľové zameranie nástrojov	Široká škála (existujúca aj pripravovaná) sociálnych služieb: • prevencia, • poradenstvo, • terénne sociálne služby a terénna sociálna práca, • ambulantné i rezidenčné (inštitucionálne) sociálne služby, • sociálne bývanie, • edukácia a výchovná so zameraním na trh práce.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Z vykonaných analýz a prieskumu, ako aj z činnosti Komisie pre prípravu Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 - 2015 Komunitný plán sociálnych služieb sa orientuje na riešenie týchto základných problémov v sociálnej oblasti v meste Námestovo:

1. zvyšujúca sa nezamestnanosť
2. nepostačujúca opatrovateľská služba, chýbajúce alternatívne formy pomoci seniorom v domácnosti (jedáleň, preprava, požičiavanie pomôcok)
3. chýbajúci domov pre seniorov
4. denný stacionár pre dôchodcov
5. chýbajúce sociálne byty pre sociálne odkázaných občanov a nepostačujúca terénna sociálna práca
6. chýbajúce zariadenia na podporu rodiny s deťmi (nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti)
7. poskytovanie informácií o možnostiach v sociálnej oblasti, hlavne medzi sociálne vylúčenými občanmi, skvalitnenie a sprístupnenie sociálneho poradenstva
8. debarierizácia prostredia

Ťažiskové problémy boli podľa charakterovej podobnosti roztriedené do nasledujúcich kritických oblastí, boli navrhnuté ciele a opatrenia na riešenie stanovených problémov nasledovne:

Cieľ č.1	Stabilizácia a zníženie počtu nezamestnaných
Vecný obsah cieľa	Udržanie a rozvíjanie pracovných návykov nezamestnaných a dlhodobo nezamestnaných vo všetkých vekových kategóriách, zvlášť v ohrozených a rizikových skupinách formou aktivačných prác. Vytváranie priaznivých podnikateľských podmienok v tomto sektore, ovplyvňujúcich rast zamestnanosti (poplatky, výška nájmu a i.).
Dopady a výstupy	Zníženie počtu nezamestnaných a tým: - stabilizácia ekonomickej situácia jednotlivcov a rodín, - redukcia počtu problémových rodín, - pozitívne ovplyvnenie narastajúcej kriminality, - zníženie závislosti na dávkach.

Cieľ č.2	Rozvoj terénnych sociálnych služieb a terénnej sociálnej práce
Vecný obsah cieľa	- Rozšíriť obsah a rozsah už existujúcich terénnych sociálnych služieb – opatrovateľských služieb. - Rozšíriť ich poskytovanie na všetky sociálne kategórie a modifikovať ich výkon a prevádzku špecifickým potrebám týchto sociálnych kategórií. - Zaviesť nové druhy terénnych sociálnych služieb, ktoré v súčasnosti v komunite mesta absentujú. - Zaviesť sociálnu prácu ako samostatnú formu terénnej sociálnej služby zameranú na sociálny monitoring a prevenciu. - Zvýšiť odbornú úroveň a kvalifikovanosť ich poskytovania.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Dopady a výstupy	<u>Spoločenské</u> - poskytujú sa v jeho prirodzenom sociálnom prostredí domova, resp. rodiny, pri zachovaní všetkých doterajších sociálnych väzieb a vzťahov, odpadá riskantný proces adaptácie na nové životné podmienky v prostredí zariadenia, <u>Ekonomické</u> - priemerné náklady na poskytovanie terénnych sociálnych služieb, ktoré v mnohých prípadoch nie sú potrebné vo väčšom časovom rozsahu, niekedy ani nie denne, sú nižšie než poskytovanie služieb v inštitúciách.
------------------	---

Cieľ č.3	Vybudovať zariadenie sociálnych služieb – zariadenie pre seniorov
Vecný obsah cieľa	1. Vybudovať komplex sociálnych a súvisiacich služieb pre seniorov, ktorý by poskytoval rezidenčné aj ambulantné služby: • dlhodobé – trvalé ubytovanie s celým komplexom služieb stravovania a zaopatrenia, • sociálne stravovanie – jedáleň pre seniorov (v rámci kuchyne zariadenia), • vytvorilo by možnosti aktivizácie klubu dôchodcov pre klubové činnosti a aktivity (prednášky, kurzy, organizáciu vzdelávacích, spoločenských a kultúrnych podujatí), • informácie a poradenstvo - sociálne, právne, zdravotnícke. 2. Zariadenie vytvoriť a ďalej prevádzkovať ako: • otvorený systém plne integrovaný do okolitých sociálnych štruktúr, • svojim potenciálom služieb by bol prístupný aj ostatným ľuďom z vonkajšieho prostredia komunity mesta,
Dopady a výstupy	• aktivizácia a zapojenie seniorov do života komunity, • využitie ich celoživotného profesijného potenciálu a vedomostného poznania (informačné a poradenské činnosti, vzdelávacie prednášky a kurzy by vykonávali odborníci z radov seniorov), • poskytnutie komplexných služieb so širokým uplatnením a zastúpením prvkov rodinného a domáceho prostredia, pre seniorov, ktorých zotrvávanie vo svojom pôvodnom sociálnom prostredí nebude vzhľadom k sociálnej osamelosti a nepriaznivému zdravotnému stavu ani pri uplatnení terénnych sociálnych služieb ďalej možné a jeho sanácia by bola neúnosná, • umožniť sociálne kontakty a komunikáciu aj generačne rozdielnym skupinám populácie (postihnuté deti a mládež a seniory) v komunite.

Cieľ č.4	Konštituovať sociálne bývanie v komunite mesta
Vecný obsah cieľa	Nejde o sociálnu službu v pravom slova zmysle, ale o službu súvisiacu, ktorá je v novom systéme a štruktúre sociálnych služieb zaradená do oblasti sociálnych služieb súvisiacich s bývaním. Pri realizácii pôjde o to, aby sa vyčlenilo z bytovej výstavby spoločensky uznané a prijaté percento bytových jednotiek. Ide o nájomné byty, ktoré sú vo vlastníctve mesta a ktoré budú mať potrebné priestorové a architektonické parametre a osobitnú vybavenosť a budú zamerané na poskytnutie bývania pre tieto cieľové kategórie: • občanov so zdravotným postihnutím a ich rodiny, s rešpektovaním bezbariérovosti, • občanov a ich rodiny s nízkymi príjmami, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si bývanie vlastnými silami (osamelí rodičia s deťmi, mnohopočetné rodiny, rodiny v hmotnej núdzi, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti) - byty síce s nižším, ale adekvátnym štandardom vybavenosti, • seniory, ktorí nie vlastným pričinením majú problém s bývaním.
Dopady a výstupy	V rámci sociálnej solidarity komunity umožniť ekonomicky prijateľné a dôstojné bývanie pre vybrané druhy sociálnych skupín populácie podľa konsenzuálne prijatých a legislatívne schválených podmienok.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Cieľ č.5	Konštituovať zariadenia na podporu rodiny s deťmi
Vecný obsah cieľa	1. nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu - zabezpečenie sociálnej služby počas dňa fyzickej osobe alebo rodine, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením alebo má obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života, resp. pre identifikovanie týchto dôvodov v problémovom správaní dieťaťa. 2. zariadenie dočasnej starostlivosti o deti – poskytovanie sociálnej služby maloletému nezaopatrenému dieťaťu ak rodič alebo iná fyzická osoba nemôže z vážnych dôvodov zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa sama alebo za pomoci rodiny
Dopady a výstupy	Riešenie problémov rodiny s deťmi a detí samotných, smeruje k efektívnemu fungovaniu rodiny (úplnej, neúplnej), k jej sanácii, pozitívne ovplyvňuje vývinové aspekty ohrozeného dieťaťa.

Cieľ č.6	Zlepšiť informovanosť o možnostiach v sociálnej oblasti
Vecný obsah cieľa	1. prepojiť a rozšíriť spoluprácu subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti, osobitne v sociálnych službách 2. informačný tok zamerať hlavne na občanov ohrozených sociálnym vylúčením a ostatné rizikové skupiny
Dopady a výstupy	1. Rýchle a efektívne riešenie vzniknutých sociálnych a ekonomických problémových situácií u rizikových skupín. 2. Zapojenie širšieho spektra subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti do danej problematiky a tým aj zlepšenie kvality poskytovaných služieb a poradenstva.

Cieľ č.7	Zabezpečiť debarierizáciu sociálneho prostredia komunity mesta
Vecný obsah cieľa	Odstránenie existujúcich architektonických bariér z verejných budov a verejných priestorov, chodníkov a prechodov. Existujúce objekty vybaviť podpornými technickými prostriedkami a upraviť bezbariérovými architektonickými prvkami, rekonštrukciu objektov a priestorov a výstavbu nových objektov realizovať v zmysle zákona o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu. Sprístupniť verejné objekty (úrady a inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, kultúrne a športové objekty, obchodné strediská) aj občanom so zdravotným postihnutím – s poruchami pohybového aparátu, upútaným na invalidný vozík alebo odkázaným na používanie iných ortopedických a podporných pomôcok, matkám s malými deťmi v kočíkoch a seniorom s pohybovými obmedzeniami. Tieto sociálne kategórie v prostredí komunity mesta majú v súčasnosti sťažený prístup do uvedených druhov objektov a priestorov, v niektorých prípadoch sú z možnosti a potreby vybavovať svoje záležitosti na úradoch a inštitúciách, zúčastňovať sa rôznych podujatí a akcií úplne vylúčení.
Dopady a výstupy	Bezbariérové sociálne prostredie komunity mesta umožní sociálnym kategóriám občanov s obmedzenou schopnosťou pohybu: • väčšiu mieru ich samostatnosti • uplatniť a prakticky implementovať ich občianske a ľudské práva v sociálnom prostredí, v ktorom žijú v plnom rozsahu, • eliminovať sociálne následky (sociálne vylúčenie) ich zdravotného postihnutia.

KOMUNITNÝ PLÁN ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NÁMESTOVO
na roky 2010 – 2015

NÁVRH

Debarierizácia sociálneho prostredia komunity mesta je náročnou cieľovou úlohou, či už z hľadiska ekonomického alebo z pohľadu zosúladenia činností všetkých zainteresovaných subjektov. Jedná sa o postupný, systémový a dlhodobejší proces, na ktorého konci je viditeľný výsledok. Takýto cieľ bude akoby splnením snov občanov so zdravotným postihnutím (s poruchami pohybového aparátu), matiek s malými deťmi, seniorov s obmedzeným pohybom. Konečný výsledný efekt a spokojnosť dotknutej komunity sa určite prejaví v pocite spokojnosti účastníkov debarierizačného procesu. Stupeň dosiahnutej bezbariérovosti je aj jedným z dôležitých hodnotiacich kritérií práce samosprávy.

Je zrejmé, že nie všetky problémy zo širokej škály sociálnej oblasti mohli byť zahrnuté a odporúčané na riešenie do Komunitného plánu na najbližších 6 rokov. Oblasť dobrovoľníckeho hnutia si však zasluhuje väčšiu pozornosť, aká sa jej venuje a preto je tiež zaradená do cieľov tohto plánu. Nie je ekonomicky náročná, aktivizuje rôzne sociálne skupiny, ktoré spolu kooperujú a vytvárajú vzájomné väzby, ktoré by sa v bežnom živote nerozvinuli do takej formy.

Dôležité je zapájanie nezamestnaných do týchto činností, najmä z dôvodov udržiavania pracovných návykov a ich stáleho sociálneho kontaktu s okolím. Pre seniorov to môže byť napĺňanie svojich ambícií, zmysluplné využívanie voľného času, udržiavanie svojich telesných a duševných schopností.

Cieľ č.8	Aktivizovať a rozvinúť v komunite mesta dobrovoľnícke hnutie v sociálnej oblasti
Vecný obsah cieľa	Konštituovať a rozvinúť dobrovoľníctvo ako osobitný spoločenský jav komunity v sociálnej oblasti. Pôjde o propagáciu a osvetu k dobrovoľníckej činnosti, podchytenie záujemcov a testovanie ich osobnej spôsobilosti k takýmto aktivitám, výcvik, koordinovanie činností dobrovoľníkov (dobrovoľnícke centrum) smerujúcich k všetkým sociálnym cieľovým skupinám ako aj ich využitie pre potreby infraštruktúry systému. Dobrovoľníci môžu byť z radov: • študentov, • nezamestnaných, • dôchodcov, • iných skupín.
Dopady a výstupy	Personálne zabezpečenie systému sociálnych služieb a ich využitie na rôzne práce, ktoré sú potrebné, ale ktoré by sa štandardnými pracovnoprávnymi vzťahmi a zamestnaneckými formami náročnými na mzdové prostriedky nedali realizovať. Pôjde o: • vlastný výkon niektorých vybraných aktivít vo vzťahu ku klientovi, • propagačné a osvetové aktivity, • monitoringy a prieskumy v sociálnej sfére komunity mesta a pod.

NÁVRH

V. KAPITOLA

Časový plán realizácie a spôsob vyhodnocovania plnenia Komunitného plánu

5.1 Akčný plán

Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovednosť	Financovanie
Znižovanie počtu nezamestnaných	2010- -2015	MsÚ, ÚPSVaR, zamestnávateľia	MsÚ, ÚPSVaR
Rozvoj terénnych sociálnych služieb a terénnej sociálnej práce	2010- -2015	MsÚ	MsÚ
Vybudovať zariadenie sociálnych služieb – zariadenie pre seniorov	2010- -2013	MsÚ	MsÚ Európske štrukturálne fondy
Konštituovať sociálne bývanie v komunite mesta	2010- -2015	MsÚ	MsÚ fondy
Konštituovať zariadenia na podporu rodiny s deťmi	2010- -2015	MsÚ	MsÚ Európske štrukturálne fondy
Zlepšiť informovanosť o možnostiach v sociálnej oblasti	priebežne	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti
Zabezpečiť debarierizáciu sociálneho prostredia komunity mesta	2010- -2015	MsÚ, Inštitúcie a organizácie v meste	MsÚ, Inštitúcie a organizácie v meste
Aktivizovať a rozvinúť v komunite mesta dobrovoľnícke hnutie v sociálnej oblasti	2010- -2015	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti
Zabezpečiť prehľbovanie odborného vzdelávania zamestnancov MsÚ v sociálnej oblasti	2010- -2015	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti	MsÚ, subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti

NÁVRH

5.2 Vyhodnocovanie Komunitného plánu

Spôsob vyhodnocovania plnenia Komunitného plánu sociálneho rozvoja sa bude vykonávať každoročne na základe merateľných ukazovateľov

Merateľné výsledky na úrovni cieľa – ukazovatele dopadov:

- celkový počet sociálnych služieb,
- celková kapacita zariadení sociálnych služieb,
- celkový počet klientov sociálnych služieb spokojnosť klientov z jednotlivých cieľových skupín s ponukou, kvalitou a dostupnosťou sociálnych služieb,
- objem financií vynakladaných na sociálnu oblasť z rozpočtu mesta,
- počet spolupracujúcich subjektov/poskytovateľov sociálnych služieb,
- počet informovaných občanov

Merateľné výsledky na úrovni opatrení – ukazovatele výsledkov:

- počet novozriadených sociálnych služieb,
- kapacita novopostavených zariadení sociálnych služieb,
- počet klientov novozriadených sociálnych služieb,
- rozsah terénnych sociálnych služieb,
- počet zariadení sociálnych služieb vybavených internetom a IKT,
- zavedený systém komplexnej starostlivosti o ohrozené deti,
- počet podporených materských centier,
- počet zriadených komunitných centier,
- počet novovytvorených komunitných programov,
- spracovaný audit podmienok a požiadaviek v sociálnej oblasti,
- zavedený systém kvality sociálnych služieb,
- počet stretnutí zástupcov mesta s predstaviteľmi cieľových skupín,
- počet stretnutí zástupcov mesta so subjektmi poskytujúcimi sociálne služby,
- počet vydaných informačných materiálov a realizovaných informačných aktivít v sociálnej oblasti,
- počet realizovaných prieskumov verejnej mienky.

NÁVRH

5.3 Monitorovanie a aktualizácia

Strategické plánovanie mesta je nepretržitý proces zabezpečenia rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami mesta v neustále sa meniacom prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť ciele a spôsob ich dosiahnutia. Strategické plánovanie je tvorivá skupinová činnosť založená na vzájomnej spolupráci a hľadaní optimálnych riešení.

Proces strategického plánovania riadi manažment mesta, ktorý má celkový prehľad o vnútornom stave mesta a jeho väzbách na vonkajšie prostredie. Medzi hlavné procesy strategického plánovania patrí:

- programovanie – tvorba strategických dokumentov a výber projektov,
- implementácia – realizácia a financovanie projektov,
- monitorovanie a hodnotenie – zisťovanie, ako projekty prispeli k rozvoju mesta a aktualizácia strategických dokumentov.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Námestovo bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v akčnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať. Medzi kľúčové úlohy manažmentu mesta bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

ZÁVER

Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb mesta Námestovo na roky 2010 – 2015 bol vypracovaný na základe dostupných informačných zdrojov, ktorými disponuje mesto Námestovo, ďalej verejne dostupných štatistických údajov (ŠU SR), údajov z príslušných inštitúcií (ÚPSVR Námestovo, ŽSK a ďal.), ako aj materiálov zamestnancov MsÚ a ich osobných materiálov. Osobitným zdrojom poznania boli socio-demografické údaje a vykonaný prieskum potrieb a požiadaviek občanov mesta Námestovo v sociálnej oblasti.

Komunitný plán je výsledkom spolupráce objednávateľa (Mesto Námestovo), poskytovateľov sociálnych služieb a občanov, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Bol pripravovaný od roku 2009 do februára 2010 a je výsledkom širokej diskusie zo stretnutí pracovných skupín, individuálnych konzultácií, spoločných dialógov, partnerstva a kooperácie.

Komunitný plán a jeho realizácia v praxi bude podliehať istej modifikácii. Je to proces, ktorý si bude vyžadovať priebežnú aktualizáciu vo väzbe neustále sa meniacu situáciu v sociálnej oblasti. Menšie a malé mesta, akým je aj Námestovo, nemôžu mať kapacitu na poskytovanie širokej škály sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny. Je preto vhodné hľadať možnosti na úrovni regionálnej spolupráce s ďalšími samosprávami miest a obcí a postupne a vytvoriť podmienky k tomu, aby mohli pôsobiť v meste aj poskytovatelia mimo mesta. A plánovať kapacitu poskytovaných služieb aj s ohľadom na potrebu okolitých samospráv. Mesto by mohlo umožniť, aby poskytovanie sociálnych služieb realizovali nielen poskytovatelia v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv, ale aj ostatné subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti.

Záverom chceme poďakovať obyvateľom mesta Námestovo, zástupcom všetkých cieľových sociálnych skupín a zástupcom Občianskeho združenia Lokálneho partnerstva sociálnej inklúzie so sídlom v Dolnom Kubíne, ktorí sa podieľali na procese tvorby Komunitného plánu. Do Komunitného plánu sa zahrnuli mnohé ich návrhy a riešenia, iné – vzhľadom na limitovaný rozsah tohto dokumentu - nebolo možné zohľadniť. Vážime si všetky podnety, komentáre a pripomienky, ktoré boli zohľadnené v záverečnej verzii tohto strategického dokumentu.

Ďakujeme za pomoc a spoluprácu.

Komisia pre prípravu Komunitného plánu sociálnych
služieb mesta Námestovo na roky 2010 - 2015